

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Lietuva

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, September 24, 1987.

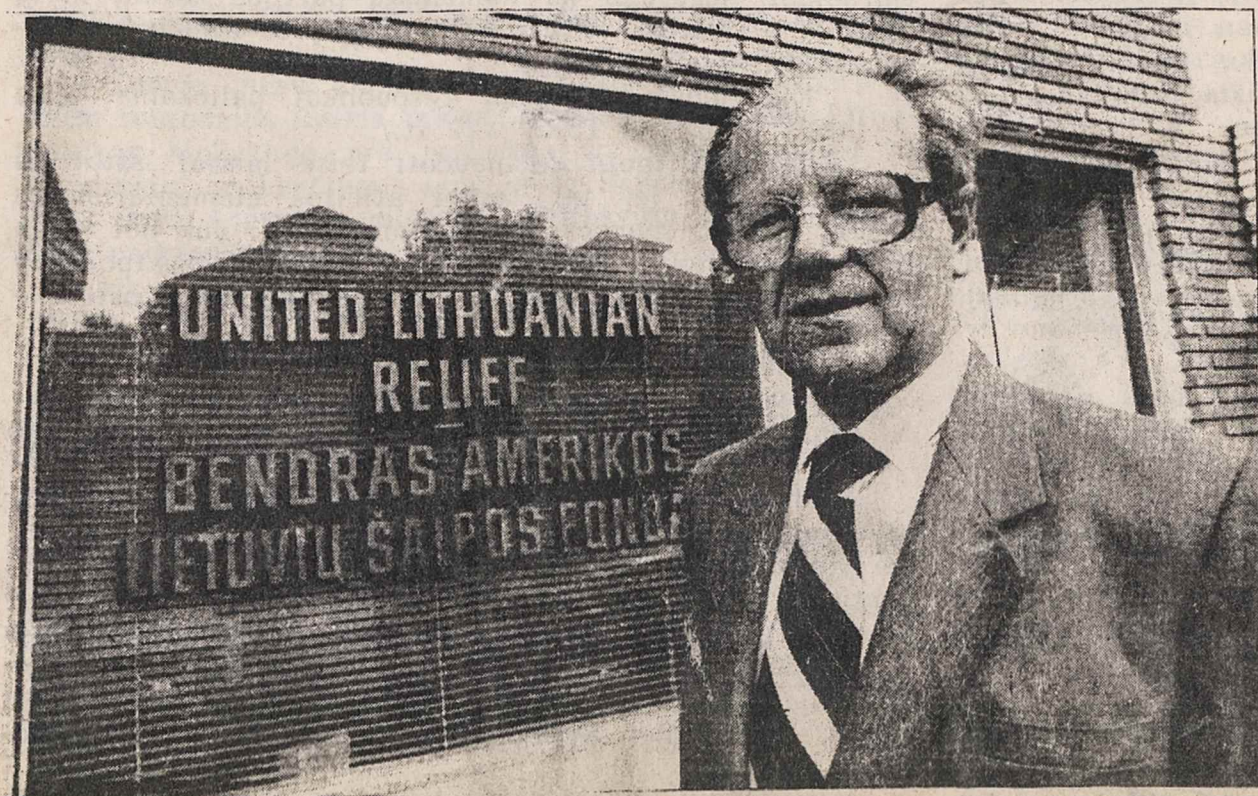
LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 39 (47-ji metai) 1987 m. RUGSĖJO - SEPTEMBER 24 d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

(h.n.)

SVEIKINAME SKUODĮ DEŠINĖJE -
IR JO ŠEIMĄ!

Tribune photo by Michael Fryer

Š.m. rugsėjo mėn. 8 d. sūžinės kalnys VYTAUTAS SKUODIS su šeima pasiekė Amerikos krantus.

(Žiūrėti 7 psl.)

JAV IR SOVIETŲ DALINIO NUSIGINKLAVIMO PAKTAS

Š.m. rugsėjo mėn. 18 d. JAV prezidentas R. Reagan'as ir Sov. Sąjungos diktatorius M. Gorbačiovas oficialiai paskelbė, kad JAV ir Sov. Sąjunga pasirašė sutartį, kiek galima greičiau atitraukti iš Europos ir sunaikinti vidutinio nuotolio branduolines raketas. Tai atliktų abi šalys.

Sutartis liečia visas branduolines raketas, kurių skridimo nuotolis siekia nuo 500 iki 5000 kilometrų. Taigi, sovietai turėtų sunaikinti 462 raketas, nukreiptas į Vakarų Europą ir 221 - nukreiptą į Japoniją ir Kiniją. JAV gi turės sunaikinti 332 panašias raketas, kurios šiuo metu randasi Didž. Britanijoje, Italijoje, Vakarų Vokietijoje ir Belgijoje. Daugelis šių raketų turi daugiau negu vieną užtaisą. Nors susitarimą giria beveik visos Europos valstybės ir, žinoma, daugelis JAV politikierių, o taip pat ir beveik visos Amerikos kontinento valstybės, reikia pabrėžti, kad tasai nusiginklavimo paktas liečia tik 6% visų esamųjų branduolinių raketų.

Susitarė JAV valstybės sekretorius Shultz ir Sov. Sąjungos užsienių reikalų min. Shevardnadze, o prez. Reagan'as ir sovietų gen. sekretorius Gorbačiovas susitiks dar šį rudenį Washington'e ir sutartį pasirašys.

Turint galvoj, kad sovietai Europoje turi milžinišką taip vadinamą tradicinių (t.y. ne branduolinių) ginklų persvarą, kažin ar šia sutartimi reikia labai džiaugtis. Taip mano ir kai kurie Europos politiniai komentatoriai, o neseniai į Vakarus atvykęs iš Izraelio disidentas Ščaranski's spaudos konferencijoje Montrealyje pareiškė, kad Gorbačiovas esąs suktas

komunistas, bandęs apdumti naivių amerikiečių akis ir vėliau juos apgauti. Atrodo, kad šia sutartimi siekia savo pašlijusį populiarumą pataisyti Reagan'as, o sovietų diktatorius Gorbačiovas tikisi šios sutarties propagandiniu laimėjimu užkimst burnas savo politiniams priešinams, ypač senosios gvardijos senojo raugo bolševikams.

NORI UŽDARYTI PLO ISTAIGĄ WASHINGTON'E

JAV Valsybės Departamentas š.m. rugsėjo mėn. 15 d. pasiuntė laiską Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos istaigai Washington'e, kad ji turinti 30 dienų laikotarpį užsidaryti. Arabų vadai ir arabų kilmės amerikiečiai pakėlė triukšmą ir protestuodami pareiškė JAV vyriausybei, kad PLO istaiga turinti teisę egzistuoti pagal visus JAV nuostatus, garantuojančius žodžio laisvę, ir pagal pačią JAV konstituciją. Valstybės departamentu vardu kalbėjęs C. Redman paaiškino, kad istaigą norima uždaryti, nes kai kurie teroristiniai pasireišimai esą įvykdyti grupių bei pavienių asmenų bendraujančių su PLO. Protestuoja prieš norą istaigą uždaryti ir visų JAV žmogaus laisvių organizacija American Civil Liberties Union.

SOVIETAİ PAŠOVĖ DU AMERIKIEČIŲ KARIUS

AP žinių agentūra praneša, kad š.m. rugsėjo 18 d. į šiaurę nuo Berlyno esančioje Neuruppin'o vietovėje sovietų kareiviai apšaudė du amerikiečių karius, važiuojančius karišku automobiliu, ir vieną amerikietį sužeidė. Sužeidimas lengvas ir nepavojingas gyvybei. Amerikiečiai sovietų pareikalavo ši incidentą paaiškinti. Pats Shevardnadze, tuo metu

buvojęs JAV, už incidentą JAV atsiprasė, bet pareiškė, kad dėl jo esančios kaltos abi pusės. Amerikiečiai esą privažiavę per daug arti prie vietovės, kurią draudžiama lankyti užsienių kariniams atstovams. Jeigu viešpataujant "glasnost", taip greitai šaudoma į atvažiavusius pasižvalgyt kelis kareivius, tai kaip gi galima patikėti sovietų žadamu leidimu patikrinti jų branduolinių ginklų bazes Sovietijos gilumoje.

IR VĖL PAŠTO STREIKAS KANADOJE

Lyg Kanados gyventojai nebūtų pakankamai kentėję nuo Kanados pašto tarnautųjų saugos sukeltų streikų, štai, Kanados pašto istaigų 22,000 tarnautojų profesinė sąjunga praneša, kad šių metų rugsėjo pabaigoje, jie išeisią streikuoti, jeigu jų pageidavimai nebūsią patenkinti. Kol kas tie reikalavimai dar nepaskelbti, bet jų svarbiausias, tikriausias, bus užtikrinti darbą tiems tarnautojams, kurie turės būti atleisti dėl automatizacijos, t.y., panaudojimo modernių masinų, atliekančių greičiau ir geriau daugelio asmenų darbą.

Kokia betvarkė viešpatuoja pašto tarnautojų unijos padalinių tarpe, geriausiai parodo Québec'o provincijos 3,400 tarnautojų pareiškimas, kad jie išeisią streikuoti tuojau pat, kai tai bus legaliai galima, nekreipdami dėmesio į tai, ką nutars visos Kanados tarnautojų profesinės sąjungos dauguma. (Nuostabus išžulimas ir karingumas toje provincijoje, kur dar prieš 20 metų žodžiai "profesinė sąjunga" ir "socialinis teisingumas" buvo laikomi velnio išradimais!).

POPIEŽIUS PASISAKĖ UŽ KANADOS INDĖNŲ IR ESKIMŲ SAVIVALDĄ

Savo pilgriminės kelionės (kaip jis pats ją pavadino) po JAV pabaigoje Jonas Paulius II tesėjo savo pažadą čiabuviams, duotą 1984 metų lankymosi Kanadoje metu, kai dėl miglos jo lėktuvas negalėjo nusileisti Port Simpson vietovėje, eančioje šiaurės Vakarų Teritorijoje, pasimelsti ir pabūti kartu su Kanados pirmųjų čiausių gyventojais. Šių metų rugsėjo 21 d. Popiežius atlaikė Šv. Mišias ir pasakė pamokslą toje pačioje vietoje, iš įvairiausių, net tolimiausių vietų suvažiavusiems indėnams ir eskimams. Virš 5000 ninia labai palankiai sutiko Jono Pauliaus II teigimą, kad jis taip pat palaiko čiabuvių troškimą savivaldos ir tikisi, kad Kanados valdžia ją suteiks. Čiabuvių vadai po pamokslą spaudai padarė rytmą priėmimo pabrėžė, jog jie dabar tikisi didesnes Kanados 12 milijonų katalikų paramos jų siekiams. Buvo Kanados spaudoje balsų, bandančių Popiežių kritikuoti neva už kišimąsi į Kanados vidaus reikalus. Tai bene tie patys balsai, kurių niekad negirdi, kai Kanados politiką bando manipuluoti viena agresyvi ir savanaudė šio krašto mažuma.

Nepatiko, aišku, tas Popiežiaus pareiškimas ir pirminių prancūzų ir anglų kolonistų šalininkams, pateisintiems visas tariamųjų "laukinių" skerdynes, baltųjų apgaules ir nugirdymą atvežtu alkoholiu. Jie ir šiandien norėtų iš etninių gyventojų vienintelių tikruosius Kanados gyventojus laikyti rezervatų garduose ir traktuoti juos kaip puslaukinius pastumdėlius ir valkatas.

GORBAČIOV'AS SERGA?

Sovietų Sąjungos gen. sekretorius M. Gorbačiovas nepasirodė viešumoje 6 savaites. Tai neįprasta. Vakarų Vokietijos BILD rašo, kad Gorbačiovas apsisnuodijęs netiksliai maitu bevasarodamas Krime.

• Prasidėjus naujiems darbo metams primenama, kad visais KLB reikalais galima kreiptis į KLB reikalų vedėją Dariją Deksnytę pirmadieniais, trečadieniais ir penktadieniais 1 val.p.-5 val.p.p. tel: (416) 533-3292 arba raštu 1011 College St., Toronto, Ont.M6H 1A8.

VLIKO SEIMAS MONTREALYJE

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Metinis Seimas renkasi š.m. spalio mėn.9-11 d.d. Montrealyje, Kanadoje, 1465 rue de Sève, Aušros Vartų Parapijos salėje. Atvyks visų VLIK'ą sudarančių grupių Seimo atstovai.

Spalio 9 d., penktadienį, 7 val. vakaro visuomenė prie kokteilių ir užkandžių turės progos susitikti ir pasikalbėti su Seimo atstovais ir svečiais.

Spalio 10 d., šeštadienį, po 9 val.ryto įvykusios atstovų ir svečių registracijos, pirmas VLIK'o SEIMO posėdis prasidės 9:30 val.r.

Žodį tars Seimui Rengti Komiteto p-kas J. Šiaučiulis, o Seimą atidarys VLIK'o Valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis.

Po atidarymo ir invokacijos seks Seimo prezidiumo ir komisijų rinkimai, sveikinimai, VLIK'o Tarybos ir Valdybos pirmininkų bei kraštų igaliojinių pranešimai, klausimai ir diskusijos.

Pietūs bus nuo 1.00 iki 2.00 val.p.p. Popietinis posėdis prasidės 2:15 val.p.p. Pranešimus padarys Tautos Fondo Tarybos ir Valdybos pirmininkai bei Kanados Tautos Fondo Valdybos pirmininkas.

Po diskusijų ir pertraukos bus paskaitos. Komisijų posėdžiai užsitęs iki 5:30 val.vakaro.

7 val.v. bus banketas su menine programa, kurią atliks sol.Gina Čapkauskienė ir Montrealio Mergaičių Choras "Pavasaris".

Spalio 11 d., sekmadienį, nuo 9-11 val.r. vyks VLIK'o posėdžiai. Po to bus atlaikomos iškilmingos pamaldos: katalikams nuo 11:00-12:00v.r. Aušros Vartų Parapijos bažnyčioje; evangelikams nuo 12:30 - 1:30 val.p.p. Šv. Jono bažnyčioje 3594 Jeanne Mance str.

Nuo 12:00 - 2:00val.p.p. įvyks VLIK'o užbaigiamieji posėdžiai, pietūs ir Seimo uždarymas.

Seimo metu veiks A.Vaitekaičio paroda, kurioje bus išstatyti įvairūs leidiniai, nuotraukos, iškarpos ir kt. iš VLIK'o veiklos.

Bilietus pietums ir banketui bus galima įsigyti jau penktadienio vakare. Bilietai kaina: už vakarienę ir dvejus pietus (dviem dienom) \$20. Atskirai už banketą \$10, už pietus po \$5,- (šeštadieniui ir sekmadieniui).

Baras veiks pašnekesio, pietų, vakarienės ir pertraukų metu.

Rengimo komitetas dar kartą paakina, kad iš toli atvykstantieji Seimo atstovai, kurie dar nepasirūpino nakvyne, gali kreiptis į S.Staškevičienę tel: 514 - 347-0583 ar į J.Adomonį tel: 514-744-6940.

Kitais reikalais kreiptis į J.Šiaučiulį tel: 768-3674.

Atskridusieji lėktuvu, jei nėra iš anksto susitarę dėl transporto į miestą, gali pasinaudoti iš Dorvalio arba Mirabel aerodromų išeinančiais autobusais, kurie keleivius nuveža į miesto centrą.

Kadangi visi VLIK'o posėdžiai yra atviri, visuomenė prašoma skaitlingai dalyvauti posėdžiuose bei parengimuose ir, pasinaudojant šia reta proga, susipažinti su VLIK'o veikla ir jo daromais žygiais Lietuvos laisvinimo byloje. Visi susitikimai, Seimo posėdžiai, banketas ir kiti parengimai vyks Aušros Vartų Parapijos salėje.

VLIK'O SEIMO RENGIMO KOMITETAS

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra; gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

vakariečio žurnalisto teisingas žodis apie tikrąją pabaltijo tautų tragediją

(t e s i n y s)

/Dedame antrojo straipsnio, atspausdinto 1987 m. rugpjūčio mėn.28 d. Montrealio dienraščio THE GAZETTE numeryje -B-3 psl.- vertimą. Straipsnis parašytas Gwynne Dyer, nuolatinio THE GAZETTE bendradarbio. Dėl straipsnio pavadinimo galima būtų ir pasiginčyti - jis toks: BALTIC PROTESTS ARE FUTILE BUT VITAL (Baltų protestai bergždi, bet gyvybiniai svarbūs). Jei tie protestai yra taip gyvybiniai svarbūs, tai kodėl jie bergždi? Štai to straipsnio vertimas:

"Neseniai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje praūžusi tautinių protestų banga iššaukė Vakaruose jau įprastą atsiliepimą. Dauguma komentatorių, pasinaudodami ta proga, prisiminė Nacių - Sovietų paktą, pasirašytą 1939 metais, kurio 48-tosios metinės rugpjūčio mėn.23 dieną ir buvo pretekstas organizuoti tas protesto demonstracijas, liūdnai prisimenant aną brutalią Stalino ir Hitlerio cinizmą, pasidalinant tarp savęs Rytinę Europą.

Baltijos respublikų nepriklausomybės byla turi daug daugiau pritarėjų, negu 7 milijonai tų kraštų gyventojų, kurie yra Šaltojo Karo aukos, nes būdas, kuriuo, šie kraštai buvo okupuoti, tebėra didžiulė ir nuolatinė rakštis bei dėmė (embarrassment) Sovietų Sąjungai.

Betgi pasaulyje yra daug tautinių grupių, kurios turi savitą identitetą, skirtingą kalbą bei kultūrą, o tačiau neturi nepriklausomybės.

OKUPACIJOS

Dauguma pasaulio sienų buvo nustatyta seniai - vykdytais užkariavimais, ir mes negalime šių visų senovės neteisrybių atitaisyti, nepradėję naujų, nesibaigiančių karų, kurie tiktai sukurtų naujas neteisrybes.

Tad kodėl gi, praėjus 47 metams po tų įvykių, daugumas Vakarų vyriausybių vis dar nepripažįsta Sovietų 1940 metais įvykdytos Latvijos, Lietuvos ir Estijos okupacijos? Ar tai tėra anti-stalinizmas?

Tautinės demonstracijos trijose Baltijos respublikose labiausiai nustebino todėl, kad sovietų valdžia leido joms įvykti, vieton primušusi ir suėmusi visus demonstruojančius.

Tokia laikysena, galimas dalykas, yra dabartinio "glasnost" pasėka, bet tikrai nė vieno nenustebino, kad Baltai dar vis neapkenčia rusų valdymo.

Lietuva buvo laisva vos 20-tį metų po 14 šimtmečio (tiksliau, 15 šimtmečio. Vert. pastaba), o kitos dvi Baltų valstybės nėra niekada buvusios nepriklausomos, išskyrus tuos dvejis dešimtmečius tarp dviejų paskutiniųjų pasaulio karų. Kai jos visos buvo įjungtos į rusų imperiją 18-tajame šimtmetyje, imperatorė Katarina Didžioji įsakė jas "surusinti kiek galima švelniau" - bet surusintos jos buvo. (Vertėjo pastaba: ne taip jau švelniai buvome rusinami ir, visdėlo, nebuvome surusintil).

Jos išgyveno tą džiaugsmingą ir trumpą XX amžiaus tarpinį todėl, kad rusų pilietinis karas sovietų nugalėtojus taip išvargino, jog jie nebeįstengė vėl kontroliuoti savo anksčiau valdytųjų pasienio kraštų. Toji anomalija (suprastina ironiška potekste: 'nenormalumas') buvo sutvarkyta: kai Stalinas savo suokalbje su Hitleriu davė pastarajam laisvas rankas Lenkijoje ir už tai gavo nacių leidimą vėl atsigrbti Baltijos valstybes.

Rusifikacijos laikotarpis nebuvo visiškai švelnus. Sovietų saugumo policija nužudė ir deportavo šimtus tūkstančių "nepatikimo elemento". Po to trys Baltijos respublikos buvo "išlaisvintos", kai į jas įsiveržė naciai 1941 metais, o 1944 m. jos buvo vėl "išlaisvintos", sovietų dalinių. Tuo metu jos jau buvo praradusios apie 10% savo gyventojų.

Tai liūdna istorija, tačiau pasaulyje yra ir kitų mažų tautinių grupių, su kuriomis panašiai atsitiko. Baltijos respublikų atvejis betgi yra tuo išskirtinis (ir Vakarai jų okupacijų todėl nepripažįsta), kad sovietų okupacija buvo netiktai neteisinga, bet taip pat ir nelegali.

Nepriklausomų valstybių tarpe tasai skirtumas yra labai svarbus. Lygiai dėlei to Jungtinių Tautų Visuotinis Susirinkimas kasmet pasmerkia vietnamiečių įvykdytą Kambodijos okupaciją, nors, šiuo atveju, nė vienas neturi jokios simpatijos žudikiškam Khmer Rouge režimui, kurį Vietnamas išvijo iš Kambodijos. Kiekviena valstybė žvelgia į suverenumo neliečiamybę, kaip į būtiną sąlygą, kad galėtumei išlikti.

Tuo principu ir Baltijos tautiškai nusistatę žmonės (tekste autorius naudoja terminą 'nacionalists') pasikliauja.

NEPRIKLIAUSOMYBĖS REIKALAVIMAS

Jis buvo pirma v i e š a i pareikštas Sovietų Sąjungoje 1979 metais, kai 45-ių lietuvių, latvių ir estų grupė (tai buvo Helsinkio Susitarimų priežiūros grupė. Red.)

DEŠINĖJE

Juodojo Kaspino Dienos demonstracijos NEW YORKE, Rockefellerio Centre, š.m. rugpjūčio nen. 23 d.

Kalba latvių atstovas. Apie šiame mieste vykusį Stalino-Hitlerio slapto suokalbio minėjimą rašė New York Times.

Nuotraukoje matoma tik dalis demonstrantų

Nuotr. V. Maželio

pasirašė deklaraciją, reikalaujančią nepriklausomybės trims Baltijos respublikoms. Tai buvo padaryta, minint 40-tąsias Hitlerio-Stalino pakto metines.

Jie priminė, kad Maskva buvo pasirašiusi 1920 metais sutartis, kuriose pripažįstama Baltijos kraštų nepriklausomybė "visiems laikams". Ir nors gėdingasis Muencheno nutarimas 1938 metais, atidavęs Čekoslovakiją Hitleriui, buvo po karo paskelbtas n e b e g a l i o - j a n č i u, tai lygiai toks gėdingas ir atmintinas Nacių-Sovietų paktas, pasirašytas 1939 metais ir atidavęs Baltijos valstybes Stalinui, atrodo tebeturi teisinės galios iki šios dienos.

Tačiau reikalavimas "svetimus karinius dalinius atitraukti iš Baltijos valstybių" neišvengiamai padarė reikalaujams daug didelių bėdų. Daugelis tų 45 deklaracijos signatarų tuoju pateko kalėjiman ir, bent vienas jų, Juri K u k k, pradėjęs bado streiką, to pasėkoje mirė. Tačiau toji deklaracija buvo pradžia dabartinių tautinių demonstracijų trijose respublikose.

Per pastaruosius dešimtmečius Baltijos respublikos, iš tiesų, buvo neblogai susitvarkiusios pagal Rytinės Europos standartą. Nors estai ir latviai turi pagrindo susirūpinti savo kultūros išlikimu dėlei be galo didelio skaičiaus plūstančių į jas rusų imigrantų, kurie atkeliauja į tas respublikas labiausia todėl, kad jose gyvenimo lygis yra pats aukščiausias visoje Sovietijoje.

Jų nepriklausomybės troškimas nėra iššauktas ypatingai žiaurių okupacinių sąlygų, nes, bent šiuo metu, jos yra gerokai švelnesnės. Iš kitos pusės, jų aktyvus nacionalizmas nesuteikia jiems pasaulyje ypatingų privilegijų, nes tokie tautiniai sentimentai dabar pasaulyje yra visur randami, kaip dulkės (vertėjo pastaba: autorius panaudoja žodį 'garbage', mūsų manymu, turintį reikšti visur randamą nešvarą, todėl nelabai sėkmingai parinktą).

Pabrėžtina tačiau, kad Baltijos respublikos, lyginant jas su dauguma tautinių mažumų, savo nepriklausomybės reikalavimui turi t v i r t ą p a g r i n d ą t a r p t a u t i n ė j e t e i s ė j e (Red. pabr.). Jos buvo prieškarinės Tautų Lygos pilnatiesiai nariai, ir turėjo apie 30 svetimų kraštų ambasadų savo sostinėse, kol jų nepriklausomybė nebuvo užgesinta dviems, tarp tautiniams banditams pasirašius slaptąjį paktą.

Dabartinėmis sąlygomis, nors ir turint tvirtą teisinį pagrindą, nedaug tegalima atsiekti milžiniškos sovietų karinės galybės akivaizdoje, o tačiau naudinga ir bū t i n a t a i n u o l a t i š k e l t i . (Red. pabr.). Pasaulis nuolatos keičiasi, ir kas žino, ką sekantis šimtmetis atneš." (Vertė: h.n.)

PERSPEKTYVOS

/ Iš Pogrindžio spaudos /

TSRS - "DEMOKRATIŠKIAUSIA" ŠALIS PASAULYJE, arba TOS ŠALIES KONSTITUCIJA JOS PILIEČIO POŽIŪRIU

B. Stasiukaitis

Tarybinė santvarka savo išore visiškai nesiskiria nuo demokratinų valstybių. Piliečiai turi konstituciją, gausinę 1500 deputatų dviejų rūmų parlamentą, t.y. Sąjungos Tarybą ir Tautybių Tarybą. Vykdomoji krašto valdžia priklauso atitinkamoms ministerijoms. Yra viešai paskelbtas baudžiamasis kodeksas. Žodžiu, valstybė turi visas demokratinę santvarkai būdingas instancijas. Svarbiausia, kad visa tai sudaro tik TSRS valstybės išorinį rūbą, o ne jos teisinį pagrindą. Mat valstybės politinei veiklai vadovauja įstatymų nekontroliuojamas organas - komunistų partija. Ši save laiko vienintele teisėta darbininkų klasės gynėja, visų sumanymų, sprendimų ir liaudies kūrybinės minties iškėpėja.

Paprastai konstitucinių demokratijų pagrinda sudaro jų konstitucija. Tačiau tarybiniai piliečiai savo konstituciją laiko eiline propagandine, demagoginėmis frazėmis išmarginta deklaracija, neturintia jokio turinio ir jokio bendro ryšio su gyvenimu. Tai propagandinis triukas naiviems užsieniečiams mulkinti.

Daug propagandinių straipsnių, brošiūrų prirašyta bei apmaudžių kalbų pasakyta sąryšyje su naujos konstitucijos "iškepimu".

Atrodo, ką galima prikišti tokiai konstitucijai, kurios kiekvienas punktas buvo visos liaudies "apsvarstytas", kurios tikslas išplėsti "socialistinę demokratiją", "žmogaus teises ir laisves", tarnauti "liaudies interesams, žmogaus labui". Ar galima dar prigalvoti kilnesnių tikslų ir gražesnių frazių?

Panagrinėkime to naujo dokumento - pagrindinio įstatymo svarbesnius teiginius ir ką jie duoda to krašto piliečiams.

1. Politinės sistemos antidemokratiškumas

"Visa valdžia TSR Sąjungoje priklauso liaudžiai /2 st./ Toks tvirtinimas neatitinka tikrovės. Juk visa valdžia priklauso Komunistų partijai, tiksliau išsireikšus, ne visai Komunistų partijai, o tik 1.5-2% tos partijos hierarchams - privilegijuotiems nariams /kurie tik simboliskai savo tarpe renkami, o praktiškai - yra pasiskirstę valdžia/. Dargi konstitucijos 6-tas straipsnis tą patvirtina:

"Tarybinės visuomenės vadovaujanti ir vairuojanti jėga, jos politinės sistemos, valstybinių ir visuomeninių organizacijų branduolys yra Tarybų Sąjungos Komunistų partija. TSKP egzistuoja liaudžiai ir tarnauja

liaudžiai".

Iš to straipsnio atrodytų, kad liaudis renka komunistų partijos narius, kuriems suteikia teisę vadovauti. Bet taip nėra. Komunistai sudaro apie 6% visų gyventojų, tad kas jiems suteikė tokius placius igaliojimus valdyti liaudį? Juk ne liaudis skiria savo atstovus į Komunistų partiją, o patys komunistai savo nuožiūra /pagal pažintis, pagal reikalą/ "šventina" eilinius piliečius į KP narius. Be to, į KP narius priimami visam amžiui, tad kurgi demokratinės principas ir renkamų organų paskirtis, jei tiems organams vadovauia niekieno neišrinkta TSKP. Taip atrodo tik juridinė pusė, gi faktinė dar antidemokratiškesnė. Juk TRS partijai vadovauja CK (Centro Komitetas), kuris faktiškai jėga yra užgrobes valdžią visam laikui. Tas Centro Komitetas ir yra "tarybinės visuomenės vadovaujanti ir vairuojanti jėga", o ne komunistų partijos nariai, kurių pagrindinė paskirtis būti Centro Komiteto įrankiu - bizūnu valdyti liaudį.

"Kiekvienai sąjunginei respublikai paliekama teisė laisvai išstoti iš TSRS" /72 st./.

Kaip gali tauta pasinaudoti teise laisvai išstoti iš TSRS sąstato, jei tai tautai atimtos elementariausios teisės: žodžio, spaudos, susirinkimų laisvė. Juk bet kokia forma propagavimas už išstojimą įstatymų traktuojamas antivalstybiškumu - nesiderinantis su 50-tuoju konstitucijos straipsniu:

"Sutinkamai su liaudies interesais ir siekiant stiprinti ir vystyti socialistinę santvarką TSRS piliečiams garantuojamos žodžio, spaudos, susirinkimų, mitingų, gatvės eitynių ir demonstracijų laisvės".

Kadangi "liaudies interesai" sutapinami su Komunistų partijos ir vyriausybės interesais, tai piliečiams paliekama teisė tik liaupsinti tarybinę valdžią ir santvarką. Santvarkos kritika, arba siekimas ją demokratinti - pa-keisti, arba kurios nors sąjunginės respublikos noras išstoti iš TSRS nesiderina su "liaudies interesais". Fašistinė Vokietija nesugebėjo taip spekuliuoti liaudimi bei jos interesais. Naujoji konstitucija mažai kuo skiriasi nuo vergų statuso.

Vergvaldžių laikais ponas laike save vieninteliu vergų interesų gynėju. Jis juos maitino, rėdė, žodžiu, rūpinosi jais, taip, kad pastarieji naudingiau jam tarnautų. O vergai, sutinkamai su pono interesais, turėjo neribojamą laisvę vykdyti pono įsakymus, norus, reikšti jam dėkingumą, meile, prisirišimą. Tačiau kas bandydavo išlaisvinti iš tos "laisvės" - pabėgti nuo pono, buvo negailestingai baudžiamas.

Kaip matome, tarybinės konstitucijos 50-tas straipsnis "Amerikos neatrado", o tik savaip perfrazavo vergvaldžių laikų laisvės sąvoką ir pritaikė ją savo piliečiams.

Kas liečia sąjunginių respublikų "teisę" išstoti iš TSRS, aiškiai pademonstravo 1968-tųjų metų Čekoslovakijos įvykiai. Socialistinė valstybė, kuri dargi juridiniai neįėjo į TSRS sąstatą, negalėjo laisvai kurti savo krašto demokratinio socializmo ir už šį eksperimentą buvo žiauriai nubausta. Todėl ir 70-tas straipsnis:

"Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga vieninga sąjunginė daugianacionalinė valstybė, sudaryta remiantis socialistinio federalizmo principu, laisvo nacių apsisprendimo ir lygiateisių Tarybų Socialistinių Respublikų savanoriško susivienijimo pagrindu" yra grynai propagandinis, siekiantis užtuoti socimperialistinius valstybės siekimus. 1940 metais TSRS pasikėsinimas prieš Pabaltijo tautų nepriklausomybę ir tų tautų okupavimas, panaudojant smurtą, jėgą, melą, parodo, kas sudaro Tarybinių Socialistinių Respublikų savanoriško susivienijimo pagrindą. Priespauda ir laisvė, taip kaip melas ir tiesa vienoj sąvokoj netelpa ir nesiderina, nors naujos TSRS konstitucijos autoriai bando tai įrodyti.

IŠLEISTI TRYS SOVIETŲ SĄJUNGOS RAŠYTOJAI

Iš Romos pranešama, kad Sovietų Sąjungoje šiomis dienomis prieš terminą buvo atleisti nuo bausmės trys rusai krikščionys rašytojai-kitaminčiai: Leonid B o r d i n ir vyras, ir žmona, Feliks S v e t o v ir Zoja K r a c h m a n' N i k o v a.

Leonid Bordin, 49 m. amžiaus rusas stačiatikis rašytojas buvo suimtas 1982 m. už tariamą antisovietinę agitaciją ir propagandą, ir nuteistas 15 metų: 10 metų lageryje ir 5 m. tremties. Jis paleistas po 5 metų kalėjimo.

Zoja Krachman'Nikova, 58 m., dėl vadinamos antisovietinės agitacijos ir propagandos buvo nubausta 1983 m. vienerius metus kalėti ir 5 m. tremtimi. Ji buvo areštuota ir nuteista dėl to, kad redagavo religinio pobūdžio žurnalą.

Jos vyras Feliks Svetlov buvo pašalintas iš Sovietų Rašytojų Sąjungos, 1985 m. areštuotas ir nuteistas 5 m. tremtimi už tariamą sovietinės santvarkos šmeižimą. Tas šmeižimas - būdamas Rašytojų Sąjungos nariu išdriso viešai užtarti akademiką, Nobelio premijos laureatą Andrej Sacharov'ą.

• SMOLOSKYP Biuletenyje skelbiama, kad 1987 m. buvo paleisti 3 lietuviai- politiniai kaliniai: Abrutienė Edita, Andreika Algimantas ir Dagis Saulius (iš psichiatrinio kalėjimo).

Išleisti išemigruoti- Simokaitis Vytautas ir vienas žydų aktivistas Epstein Samuil.

Sugražinti į PERM priverstino darbo stovyklą VS-389/37: katalikų aktyvistas kun. Svarinskas Alfonsas, nubaustas 1983 m. 7 metams kalėjimo ir 3 metų tremtimi; Tamkevičius Sigitas, kunigas, nubaustas 1983 m. 6 metų kalėjimu ir 4 metų tremtimi.

CHICAGOS AUKSTESNIOJI LITUANISTIKOS MOKYKLA

Juozas Masilionis žurnale "Pasaulio Lietuvis", nr.6-7, 1987 m. informuoja ir primena apie šios lietuvių kultūros įstaigos veikimą. Jis rašo: "Čikagos aukštesnioji lituanistikos mokykla buvo įkurta 1950 m. 1950 m. 11. Pradžioje glaudėsi prie lietuviškų parapijų, nuo 1957 rudens veikia jaunio centre.

Mokslas vyksta šeštadieniais nuo 9 val.ryto ligi 1:45 val.p.p., turint 6 pamokas, trunkančias po 40 minučių. Mokslo metai pradedami pirmą šeštadienį po Darbo dienos, baigiami paskutinį gegužės mėnesio šeštadienį. Čia dėstoma R.kat.tikyba, lietuvių kalba, lietuvių literatūra, Lietuvos istorija ir geografiija, grožinis skaitymas, visuomeninis ugdymas, tautiniai šokiai ir dainavimas. Mokyklos mokytojai yra parašę beveik visus reikiamus vadovėlius, kuriuos išleido pati mokykla arba Švietimo taryba. Nuo įsikūrimo ligi dabar dirbo 75 mokytojai, įskaičiuojant ir dabar dirbančius devynis mokytojus. Baigę 944 absolventai, įskaičiuojant ir šiais mokslo metais baigiančius. Kasmet mokykla suarošia tradicinį vakarą, Lietuvos nepriklausomybės minėjimą, išleidžia metraštį ir surengia iškilmingas abiturientų išleistuves.

Mažėjant mokinių skaičiui, mokyklos išlaikymas sunkėja. Jos išlaikymu rūpinasi Tėvų komitetas. Kaip ir visos lituanistinės mokyklos, taip ir ČALM laukia lietuviškos visuomenės paramos."

Suprantama, kad parama reikalinga ne tik finansinė, bet ir moralinė, ypač iš tėvų ir giminių pusės, kurie savo jaunajai kartai įkvėptų savo pavyzdžiu, meilę lietuviškajai kultūrai ir jos kalbai, pasididžiavimą ypač savosios kalbos geru mokėjimu. Gėda būtų neišsilaikinti ir savo kilmės krašto istoriją, geografiiją ar literatūrą. Visos sąlygos tam egzistuoja, gerų mokytojų dar nestojojama, gyvų kūrėjų dar tebesama. Tad lieka visu tuo nedelsiant pasinaudoti.

Didelę mūsų identiteto ir kultūros dalį sudaro ir mūsų tautodailė. Reikia manyti, kad Aukštesniosios Lituanistikos Mokykloje yra paskirtas ir ciklas pamokų su skaidrėmis, kalbančiomis apie mūsų liaudies meno ypatumus, apie Lietuvos miestų architektūrą ir apie mūsų bent pagrindinius tapytojus ir skulptorius.

Būtų graži tradicija, kol kas išlaikoma tik skaučių tarpe, kad kiekvienas, lankantis Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą, sugebėtų išsiaiškinti lietuvišką juostą. b.

LIETUVIŲ STUDIJŲ DRAUGIJA TASMANIJOS UNIVERSITETE

Tasmanijos universitete įsteigta Lietuvos Studių Draugija (Tasmania University Union Lithuanian Studies Society, P.O. Box 777, Sandy Bay, Tasmania, 7005, Australija). Draugijos tikslas yra supažindinti australus su Lietuvos istorija bei kultūra. Iš Australijos rašoma, kad draugijos pirmieji žingsniai labai sunkūs, nes 5,500 šio universiteto studentų tarpe tėra viena lietuvaite, bet žadama "nenuleisti rankų". Tikimasi, kad jei draugijai pavyks išsivirti, ji galės dirbti Lietuvai ir tada "kai mūsų jau nebebus". Draugijai dabar labiausiai reikia studentų, lietuvių ir nelietuvių (bet ypač Master's ir PhD kandidatų), kurie domėtusi Lietuva ir sutiktų porą metų praleisti Tasmanijos universitete.

ARMENIJA ISTORIJS EIGOJE

Paprastai manoma, kad Armėnija tai yra šiaurės rytų Turkija, o sov. Armėnijos respublika ir dalis Irano-Azarbeidžano. Ararato kalnas randasi Turkijoje. Čia yra Eufrato ir Arako upių ištakai ir Vano ežeras. Trebizondas prie Juodosios jūros, Karsas ir Erzerumas yra žymiausi miestai Turkijos Armėnijoje. Ši Armėnijos dalis neturi jokio oficialaus statuso - yra paprastos turkų apygardos (vilajetai).

Pagal padavimus, armėnų valstybė buvo įkurta Haik'o ar Haig'o, Nojaus palikuonio. Armėnai savo kraštą vadina **Hajastan**. Patikimi šaltiniai teigia, kad armėnai peržengė Eufratą 8 šimtmečiu prieš Kr. Jie susimaišė su vietiniais gyventojais ir jau 6 šimtmečiu prieš Kr. sudarė vienalytę tautą. Kalbininkai jų kalbą priskiria indo-europiečių kalbų šeimai. Armėnai savo išvaizda yra daugiau panašūs semitams, negu europiečiams.

Asyrija vadino Armėniją Uratu, kuri nuo 518 iki 325 prieš Kr. buvo persų sąjungininke (satrapija). 325 m. Aleksandras Didysis Persiją ir Armėniją nukariavo. Po jo ankstyvos mirties Armėnija tapo Seleukidų valstybės dalis.

Po Aleksandro mirties, jo generolai išsivertino užkariautose žemėse ir valdė kaip karaliai ilgiau ar trumpiau. Seleukidų dinastija valdė iš dabartinės Sirijos.

189 m. pr. Kr. Roma sumušė Seleukidą Antiochą III-jį prie Magnezijos ir Armėnija tapo nepriklausoma valstybe, valdoma savos dinastijos. Karaliaus Tigrano imperialistiniai siekiai privėdė prie karo su Roma. Nugalta Armėnija tapo Romos vasalu, o po Lukulo ir Pompėjaus žygių, atsidūrė Romos protektorate.

Romėnai persikyrė Armėniją į dvi dalis pagal Eufrato upę: į rytus nuo upės - Didžioji Armėnija, į vakarus - Mažoji Armėnija. Tiridatas, partų princas, buvo patvirtintas Romos imperatoriaus Nerono 66 m. po Kr. Armėnijos karalium. 3-čiame šimtmetyje Ardasiras, Sasanidų dinastijos šachas, užėmė Armėniją. 286 m. Roma vėl ją paėmė savo kontrolėn. Apie 295 m. Tiridatas III-sis, padedamas Grigaliaus švietėjo, įvedė Armėnijoje krikščionybę. Armėnija yra seniausias krikščioniškas kraštas. Prieš tai armėnai išpažino Zoroastros tikėjimą, atėjusį iš Persijos.

387 m. Armėniją pasidalino Roma ir Persija. Bandymai atgauti nepriklausomybę būdavo trumpalaikiai, nes Armėnija buvo grobio auka Persijai, Bizantijai (Rytinei Romos imperijai), Baltiesiems Hunams, Kazarams ir Arabams.

Baltieji hunai - nežinomos kilmės tauta, manoma turkų ar tibetiečių. Pirmieji juos minėjo kiniečiai. Esą jie gyvenę Džungarijoje. Iš ten išsiiruošė į užkariavimus. Sumusė persus, išbrovė į Indiją, bet vėliau jie buvo išstumti ar sumusti. Jų likučiai likę Indijoje.

Nuo 885 iki 1046 m. Armėniją valdė vietiniai valdovai. Tada ji vėl buvo Bizantijos užimta. Netrukus seldžikų turkai įsiveržė ir užkariavo Armėniją, išstumdami bizantiečius. Dalis armėnų, vedami princo Rubin'o traukęsi į pietvakarius, į Kilikiją prie Viduržemio jūros. Čia jie įsteigė Armėnijos karalystę, kuri istorijoje irgi vadinama Mažoji Armėnija. Ji artimai bendradarbiavo su Kryžiaus Karų riterių įsteigta Lotynų karalyste Jeruzalėje. Ši 1987. IX.24

Čikagos aukštesniosios lituanistikos mokyklos 1986-1987 mokytojai. Pirmoje eilėje: Danutė Eidukienė, Rūta Jautokienė, dir. Juozas Masilionis, Tėvų komiteto pirm. Violeta Paulienė, seselė Angelė; stovi: Faustas Strolia, Irena Smiellauskienė, dr. Kazys Ėringis, Eugenija Bielskienė ir Rimas Černius. Nuotr. V. Jautoko

„Pavasario saulės“, dvidešimtašuntojo Čikagos aukštesniosios lituanistikos mokyklos metraščio, redakcija. Iš k. į d.: Danguolė Vilutytė (7 kl.), Renata Naudžiūtė, globėjas dir. Juozas Masilionis, Daiva Parakininkaitė, Dalė Vasiliauskaitė ir Vidas Paulius (visi 8 kl.). Visi jie labai gerai baigė mokslo metus. Nuotr. R. Černiaus

Armėnija išsilaikė iki 1375 m., kada mameliukai* juos užėmė ir sunaikino.

1386-94 m. Tamerlanas (Timuras), kuris įkūrė valstybę dabartiniam Rusų Turkestane (kazakų, uzbekų, kirgizų, turkmenų ir tadžikų gyvenamose vietose) sumušė seldžikų turkus, užėmė Didžiąją Armėniją ir išskerdė daug gyventojų.

Tas pats Tamerlanas žiauriai sumušė Aukso Ordą, kuri po to neatsigavo ir pagreitino Rusijos išsivadavimą iš totorių jungo. Aukso Ordą suskilo į tris chanatus: Kazanės, Astrachanės ir Krymo, kūrėlis Maskva vieną po kito užkariavo. Krymo totoriai, kurie tapo Turkijos vasa-lais, išsilaikė iki 1778 m.

Įkandin sekė Osmanų turkai, kurie 16 šimtm. išsivertino visoje Armėnijoje. Turkų valdžioje armėnai dėl religijos visuomet buvo persekiojami ir išskiriami. Bet jie, būdami gabūs prekybininkai ir finansininkai, gerai reikšė valstybės ekonominiame gyvenime.

Dėl rytinės Armėnijos nuolatos vyko kovos tarp Persijos ir Turkijos. 1801 m. paskutinis Gruzijos karalius Povilas, negalėdamas atsiginti nuo persų ir turkų, pasidavė Rusijos caro Aleksandro I-jo globon. Taip prie persų ir turkų prisidėjo rusai. Rusija dabar turimą savo valdoje Armėniją atėmė iš persų 1828 m. (Pagal Lietuvių Enciklopediją - iš turkų). Irano Azarbeidžane dar liko žymi mazuoma armėnų. Per 1877-78 m. karą su Turkija, Rusija gavo Batumo uostą su apylinkėmis ir Ardahano bei Karso sritis, kas jai buvo pripažinta per Berlyno kongresą 1878. Dideli armėnų tautos žudymai vyko Turkijoje 1893-1915 metais. Kurdų kareiviai, turkų žinioje, pradėjo žudyti 1893 m. Sporadiškos žudynės tęsėsi iki 1915 m.

Kurdų tauta yra irgi išdalinta tarp Turkijos, Irano ir Irako. Vietoje bendrai veikę prieš okupantus, kurdai padėjo žudyti armėnus.

1915 m. armėnai sukilo prieš turkus Vano srityje ir išsilaikė iki atvyko rusų kariuomenė. Armėnai buvo apkaltinti išdavyste ir masiškai skerdžiami. Kiti buvo išvaryti per dykumas į Siriją, kur daug jų mirė iš bado ir troškulio. Likučiai buvo išgelbėti anglų kariuomenės. Vieni liko Vid. Rytuose, kiti išvažinėjo į įvairius kraštus. Dalis atvyko į Kanadą.

Pagal Lietuvos Brastos sutartį tarp sovietinės Rusijos ir Vokietijos buvo paskelbta nepriklausoma nuo Rusijos Armėnija vokiečių globoje. 1920 m. Sevro taikos sutartimi tarp Turkijos ir sąjungininkų buvo sudaryta nepriklausoma Didž. Armėnija iš Rusijos ir Turkijos Armėnijos dalių. Bet tais pačiais metais Sovietų Rusija užėmė Kaukazą ir paskelbė Sovietų Armėnijos respubliką. 1921 m. rusų-turkų sutartis nustatė dabartines sienas. Rusai grąžino Turkijai Karso ir Ardahano sritis, gautas per 1877-78 m. karą, pasilaikydami Batumo uostą su apylinke.

Visa ankstesnė Armėnija užėmė apie 137.000 kvadratinų mylių, t.y. plotas, maždaug kaip Lenkija ir Estija sudėjus kartu. Prieš 1914 m. buvo apie 2,5 mil. armėnų Rusijoje, Turkijoje ir Irane. 1960 m. - apie 3,5 mil. visame pasaulyje. Sovietinė Armėnija užima apie 11,500 kvadratinų mylių plotą (maždaug Belgijos dydžio) su 2,5 mil. gyventojų. (1915 m. turkai buvo išžudę apie 1,5 mil. armėnų).

* Mameliukai (arabiškai - vergai) - karių luomas, išsivystęs iš nearabiškų tautų vergų, naudojamų Fatimidų ir Ajubitų dinastijų sultonų Egipte nuo 10 šimtmečio. Iš šių vergų sudaryta kariuomenė pasidarė tiek galinga, kad 1250 m. jų vadas tapo Egipto sultonu. Jie sumušė Palestinoje paskutinę Kryžiaus Karių kariuomenę ir 1260 m. Sirijos mongolus. 1517 m. Osmanų turkai užėmė Kairą, bet jie paliko jų vadą gubernatorium, o daugelis mameliukų tapo žemvaldžiais. Vienas iš gubernatorių pasiskelbė sultonu, bet turkai 1772 m. atstatė tvarką. 1798 m. Napoleonas juos sumušė, bet galutinai juos sunaikino 1811 m. Mohamed Ali, turkų pasa Egipte. R. Bulovas

MONTREALIO SKAUTŲ-ČIŲ PRANEŠIMAS

VISI TĖVAI YRĄ KVIEČIAMI UŽREGISTRUOTI SAVO VAIKUS Į SKAUTŲ "GELEZINIO VILKO" IR SKAUTŲ "NERINGOS" TUNTUS 1987-88 METŲ VEIKLAI.
PRAŠOME SKAMBINTI PETRUI DREŠERIUI - 363-9983
ARBA SILVIJAI LECKMAN - 684-1052.

KITOKIOS PROBLEMOS KANADOJE:

MOKYKLOS NEATLIEKA PILNAI SAVO PASKIRTIES (pabaiga)

Įvykusi švietimo sistemos revoliucija buvo paremta nauju žvilgsniu į žmones: versk juos priimti nustatytus elgesio standartus, priversk atlikti kiek galima geriau darbą ir jie, esą, pasidaro negatyvūs, nepajėgia geriau mokytis, - kalbėjo tie revoliucionieriai.

Bet - elkis su jais maloniai, leisk jiems patiems nustatyti sau standartus, panaikink disciplinos griežtumus ir autoritetus, ir tokie studentai čius kiekvieną progą mokytis. Mokykla - naujosios pažiūros skelbė - turi būti "fun" - pasismaginimui.

Šie konceptai pradėjo klisti po mokyklų sistemą 1920 - 1930 m. (Kanadoje), sustojo II-ojo Pasaulinio Karo disciplinuotoje atmosferoje ir tada tarp 1950 - 1960 m. buvo plačiai priimti Šiaurės Amerikoje. Mes, kurie stebėjome vykstant tokius pasikeitimus, matėme, kad jie buvo paremti atsižadėjimų serija: pirmiausia buvo atmesta autoriteto svarba. Mokytojas tapo patarėju, vadovu, maždaug lygiu mokiniui draugu. Visi išoriniai respekto parodymo ženklai buvo pašalinti. Įeinant mokytojai į klasę, nebereikėdavo atsisėti. Prieš tai "nustatyti" standartai irgi buvo atmesti. Esą, galų gale, kas gali pasakyti ar bet koks žmogus yra ko atsiekęs, ar kur jis esąs nevykėliu? Tad - egzaminai turi būti vertinami subjektyviai ir tokiu būdu visi standartai negalioja. Jeigu tokia galvosena dalinai pritaikoma kompozicijos egzaminams ar dalinai anglų literatūros, visiškai netinkama matematikai, gramatikai, rašybai, mokslams ir pabrėžtinai - skaitomo dalyko supratimui. Šios sritys buvo ignoruojamos. Neilgai trukus, kiekviena forma akademinio pranašumo buvo atmesta kaip palaikanti "išskirtinumą" - "elita" ir nepuošėdanti "lygybės". Kompeticija buvo taip pat neskatinama, nes tai reikštų, kad atsiranda "laimėtojai" ir "pralaimėtojai". Ir kaipgi gali būti pralaimėtojai mokyklose, kurios yra smagumų vieta? Pagaliau ir kiekvienas reikalavimas moksle bet kokiame formoje buvo uždraustas. Švietėjai aiškino, kad ateityje jokių tokių reikalavimų iš viso nebūsią.

Daugumai mūsų, tačiau, reikia taisyklių, pažymių, standartų, kompeticijos. Juk be susisiekimo prižiūrėtojų - mes prašvilpiam pro šalį.

Reikalinga dviejų dalykų. Pirmasis - palyginant nedaug kainuoja ir moraliai neišvengiamas. Mes turime suteikti visas galimybes tiems suaugusiems, kurie yra paliešti beraštiškumo. Dauguma jų tikrai nori pramokti; daugelis tiesiog desperatiškai to trokšta. Kiekvienam mokytojų tai būtų labai prasmingu uždaviniu. Tačiau, tai būtų dar tik neraštingumo rezultatų tvarkymas. Reikia pasiekti tos blogybės šaknis ir tai reikštų susirėmimą su pačia mokyklų sistema.

Anot atlikusio tyrinėjimus Toronto Švietimo Tarybai Douglas Little: "Neraštingumas pats nepranyks. Jis čia pat gatvėje, ir vis daugiau jo iškasama".

Metų metais profesionalai bumbėdavo dėl "pagrindinių dalykų" apibūdinimo. Nėra nei dviejų žmonių, kurių nuomonės sutiktų, kas yra tie "basics".

Labai paprasta: tai yra anglų kalba ir matematika. Jeigu žmogus gali suprasti, ką jis perskaito ir pajėgia pats aiškiai išsireikšti, jeigu jis gali susitvarkyti su matematika iki trigonometrijos laipsnių, jis galės studijuoti bet kokią sritį vėliau universitete.

Būtina, kad provincinė valdžia pravestų egzaminus tose dviejose srityse, gal kas 3 metai, pradedant nuo III-iojo skyriaus ir paskelbti rezultatus. Kartu mums reikia griežtai nustatyti standartą, kas išlaiko egzaminus ir kas ne. Paprastai kalbant, jeigu vaikas negali skaityti baigiant III-įjį skyrių, jis neturėtų būti perkeltas į IV-tąjį. Toks atvejis, atrodo, būtų skaudus - pakankamai skaudus, kad paskatintų mokinių daugiau ir rimčiau padirbėti sekančiais metais. Ir ne toks skaudus, kaip kad bėgimas nuo pildymo anketų darbui gauti.

Tiek, kiek reikalinga grąžinti konceptą mokiniams "išlaikė-neišlaikė egzaminus", tiek pat toks konceptas reikalingas ir mokytojams. Yra daug puikių mokytojų mūsų mokyklose, bet yra ir netikusių. Turėtų būti įvesta ir jų įvertinimo sistema.

Galiausiai, turime prisiminti, kad "dirbtuvė gatvės gale" - ta mūsų viešoji mokykla, priklauso mums. Mes už ją užmokame, mes duodame jai medžiagos "malimui". Kas joje vyksta - mes turime nutarti, o ne žmonės, kurie skirsto į jas darbuotojus, nei mokytojų unijos, nei galų gale Švietimo Departamentas, nei, svarbiausia - švietimo teoretikai.

Tai yra mūsų vaikai, mūsų mokyklos ir to įsisąmoninimas yra pirmas žingsnis neraštingumo ligos gydyme. (Vertė E.K.)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ:

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra nelinečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos lietuvių išeivijai!"

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Henrikas Radauskas

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

SPAUDOS BALIUS

R U O Š I A M A S 1987 m. SPALIO 17 d. ŠEŠTADIENI

didžiojoje Toronto Lietuvių Namų salėje

1573 Bloor St. W.

PROGRAMOJE: Sol. Vaclovas VERIKAITIS, pianistė Leokadija KANOVIČIENĖ
ir tautinių šokių grupė ATŽALYNAS.

PRADŽIA – 6 val. v. ;

MENINĖ PROGRAMA – 7 v.v.

- Karšti valgiai
- Visokių rūšių gėrimai
- Loterija
- Netikėti susitikimai: svečių žada apsilankyti iš JAV ir tolimesnių Kanados vietovių.

ĮĖJIMAS: Visiems – \$7.00

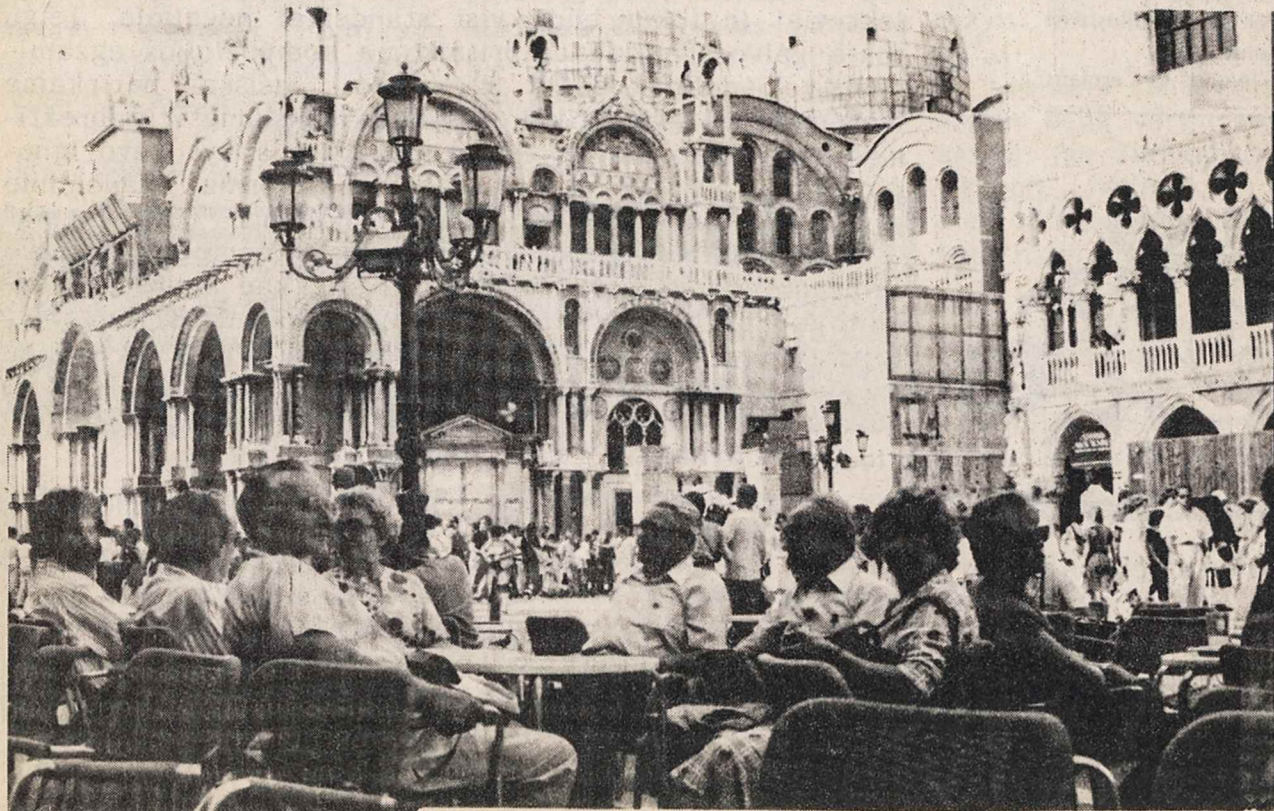
Pensininkams – \$6.00

ŠOKIAMS GROS: Europos estų mėgėjų orkestras.

RENGĖJAI: TORONTO "NL" RĖMĖJŲ BŪRELIS.

VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATSLANKYTI, NES SPAUDAI PARAMA ARTINA LIETUVAI LAISVĖ!

Velnio Tuzinas Vyksta į Romą / JUSTINO KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI /

1. I Toronto kunigų pranciškonų šauksmą, vykti į Romą, kur bus iškilmingai paminėtos Lietuvos krikšto 600-tosios metinės ir arkivyskupo Jurgio Matulaičio paskelbimo Palaimintuoju iškilmės, iš Montrealio užsirašė 13 asmenų: 9 moterys ir 4 vyrai. Aš, nors vos prieš 3 metus esu lankęs Romą ir mačiau Popiežių (net mano ranką buvo palietęs), užsirašiau, nes ekskursiją žadėjo pravežti pro labai gražias Prancūzijos ir Italijos vietas. Be to, aš norėjau būti liudininku ark. J. Matulaičio palaiminimo ceremonijos. Juk mudviejų tėviškės randasi beveik kaimynystėje. Tarp kitko, su jo artimu giminaičiu (Matulaičiu) teko draugauti pradžios mokykloje.

Taigi, birželio 16 d. vakare mūsų "velnio tuzinas" pakyla į padanges ir nusileidžia Paryžiaus De Gaule aerodrome. Ten mus pasitinka 3 merginos (būsimos vadovės) ir 3-jų autobusų soferiai. Mūsų ekskursija (137 žmonės) buvo vežiojama autobusais. Kiekvieno autobuso keleiviai turėjo užsisėgti skirtingus ženklelius. Spalvos buvo parinktos Lietuvos vėliavos: geltona, žalia, raudona.

Mes, montrealiečiai, buvome susodinti į autobusą Nr. 1, su geltonais ženkleliais. Mūsų autobuso vadovė – Aida prisistatė esanti Portugalijos "produktas". Visi 3 autobusai buvo Portugalijos bendrovės, turėjo ant savo šonų didžiulius užrašus – JULIA. Aida sakė, kad viešbutis randasi kažkur už Paryžiaus ribų ir už apie 80 km. nuo aerodromo. Mes važiuavom, važiuavom ir važiuavom, sukinėjom visokiais keliais ir pastebėjom, kad klaidžiojam. Vadovė Aida ir soferis Pepi (lietuviškai Juozas) jau paklydo! Publikai garsiau sumurmėjus, Aida apsipylė ašaromis. Tik už kokių 3 valandų pamatėm viešbutį. Viešbutis, kuris buvo reklamuotas būsią pirmos rūšies, atitiko tik 3-čios rūšies mūsiškiam standartui. Mane ir mano partnerį norėjo paguldyti į vieną lovą. Tik po griežto protesto, aš ir mano "sugulovas", gavom kambarį su dviem lovom. Tik vėliau paaiškėjo, kad dėl tų nesklaidumų (klaidžiojimo ir prasto viešbučio), kaltas buvo Popiežius. Juk anksčiau Popiežius buvo paskyręs iškilmių dieną birželio 14. Ekskursijos organizatoriai turi labai iš anksto užsakyti viešbučius. Jie tą ir padarė. Tačiau Popiežius vėliau paskyrė kitą dieną, būtent, birželio 28, nes norėjo pirma aplankyti savo gimtąjį kraštą – Lenkiją. Organizatoriams teko pirmąjį užsakymą atšaukti. Ne visi viešbučiai galėjo nauja data mus priimti (buvo užsakyta kiti). Teko pasitenkinti paskubomis gautomis patalpomis. Taigi, šią birželio 17 dieną, teko praleisti tik viešbučio patalpose ir duoti poilsio nuvargusiam organizmui ir nervams. Viešbučio aplinka – labai neįdomi. Taigi, mane, nors ir grynakraujį pėstininką, niekas nepriviliojo vakariniam pasi-vaikšiojimui.

Birželio 18 diena buvo sutikta Paryžiaus apžiūra. Taigi, po pusryčių, pralaužus labai didelį mašinų susikimšimą įvažiuojant į miestą, nuvežė prie Notre Dame katedros, kur teko grūstė veržtis per žmonių kamšatį. Taigi, ir vadovės paaiškinimus buvo sunku išgirsti. Aš jau 2 kart anksčiau buvau lankęs šią katedrą ir geresnėmis sąlygomis, tad paaiškinimų ir nepasigedau. Netenka apie ją nieko rašyti, nes ankstyvesniuose reportažuose esu aprašęs.

Po to buvom pravežti pro Triumfo arką, pervežti per gražiausią tiltą per Senos upę, pro Eifelio bokštą ir teko vykti į viešbutį, nes artėjo pietų laikas.

Po pietų mūsų ekskursijos žmonės pasiskirstė į dvi

grupes. Viena grupė panorė pamatyti Versalį, nors artino si valanda, kada jau neisileidžia ten lankytojų. Kiti užsimanė daugiau pamatyti Paryžiaus miesto. Aš balsavau už Paryžiaus "partiją". Po pietų mūsų grupę nuvežė netoli Luvro muziejaus ir išleido į "laisvę".

Iki nustatytos grįžimui valandos buvo belikę maža laiko, tad trumpai ir teko paslaminėti po miestą. Aš sutikau pabūti prastu vadovu dviem montrealietėms. Taigi mūsų "traicė" pasileido eiti Eliziejaus laukų alėja ir grožėtis aplinka, ypač garsaus skulptoriaus Rodin'o darbais. Viena gatvę pasukom bažnyčios (berods, šv. Magdalenos) kryptimi. Pakely matėm užrašą "Maxim". Ten už vienus pietus, sako, tenka mokėti apie 180 dolerių. Šv. Magdalenos bažnyčia yra garsi kolonų gausumu. Kolonų, berods, yra 52, t.y. tiek, kiek metuose savaicių.

Antras mūsų taikinytis – apžiūrėti garsiuosius Paryžiaus operos rūmus. Kelias netolimas ir mielas, tik pakely mus užklupo lietus. Iš pradžių buvo tik lietutis, tad nekludė žygiuoti operos rūmų kryptimi. Prie rūmų radom minią žmonių, laukiančių eilės įeiti į vidų, mat, leido tik tam tikrą skaičių – grupėmis. Iki mūsų eilė atėjo, ataidėjo garsas, kad lankymo laikas jau pasibaigė. Nusprendėm, kad esame po nelaimingom žvaigždėm gimę – nesiseka. Beeinant mūsų autobuso kryptimi, pasipylė lietus, kaip iš kibiro. Teko ieškoti pastogės, kurią radom tik alaus bare. Buvom priversti išgerti po bokalą alaus. Kada sugrįžom į viešbutį, sužinojom, kad ir "versalininkai" mažai ką matė. Į rūmus jų jau neįleido. Jie tik apžiūrinėjo garsiuosius fontanus, esančius Versalio parkuose.

Birželio 19 dieną turėjom pasiekti Liurdo šventoves. Kelias tolimas (800 k.) ir nelabai mielas. Iš pradžių važiuavom beveik "lietuviškais" laukais, kuriuose brendo visokie javai. Vietomis matėsi dideli plotai saulėgrąžų, kurios savo "veidus" laikė atsukę į saulę, tarytum gerbdamos savo vardą. Kada įvažiuavome į išgarsintą savo grožiu Niorť apylinke, dangus "užsiraukė" (lijo ir buvo rūkas) ir neteko ja grožėtis. Kad nebūtų nuobodu, mūsų autobuso "angelas sargas" – prelatas Tadarauškas užvedė rožančių. Vėliau mūsų pamaldieji davė pradžią Marijos litanijai. Atrodo, kad dauguma pritarė litanijos pradininkams. Tarp kitko, mūsų ekskursijoj buvo 3 kunigai – teko kiekvienam autobusui po vieną kunigą. Taip pamaldžiai važiuodami, jau tamsoje pasiekėm Liurdą. Viešbutis Liurde jau atitiko pirmai rūšiai, ir valgis – geras.

Birželio 20 dienos ryte mus nuvedė į vienos ligoninės koplyčią išklausti mišių. Pasirodo, kad laike mišių mūsų ekskursantai gana gerai sugieda, nes turime gana daug balsingų žmonių. Vien iš montrealiečių buvo 5 dabartiniai ar buvę choristai. Vieną turėjom net solistą.

Šioj ligoninėj surenkami tie ligoniai, kurie turi viltį susilaukti stebuklo, juos laiminant šv. Skaramentu, kiekvieną dieną 16 val. 30 min. katedros aikštėje. Po pusryčių mūsų Aida mus veda apžiūrėti Liurdo katedros. Čia taip pat, kaip Paryžiuje, minios spūstis. Taip pat paaiškinimų netenka nugirsti. Katedra pastatyta kalne ir turi 3 aukštus. Visur vyko pamaldos ekskursantams iš įvairių kraštų. Po pietų buvo stebima ligonių laiminimo ceremonija.

Po vakarienės vyko išpūdinga ceremonija su degančiomis žvakėmis. Susirenka minios mišrių žmonių ir eidami aplink aikštę, visi gieda tą pačią giesmę, ta pačia melodija, tik kiekviena grupė gieda savo gimtąją kalbą.

SUTEMOS

Pablyškęs vakaras, pavirsdamas į miglą, Iš tylinčio dangaus pro žalsvą lapų stiklą Į sodą sunkiasi, šlamėdamas žolėję, Kur verkiančioj šviesoje balčiausi gyvuliai, Palikę pasakas, klajoja realybėje, Bijodami, kad tuoj dangaus skliautai beribiai Užges, ir kailiai jų putodami ištirps, Ir rankos dieviškos jiems vilnų nenukirps.

ČIURLIONIS

Tartum ežero dugne nugrimzdęs klonis, Kur liūdi žaluma pavargusioj mėlynėj, Nutilo sienose žaliuojantis Čiurlionis, Ir žiba fosforu vijokliai vandeniniai.

Čia amžiai baigėsi, čionai sustojo laikas, Pražydo pasakoj karališki pelėsiai. Į pienę miegančią vos gimęs žydras vaikas Rankas užsnūdusias per žalsvą miglą tiesia.

Žvaigždynų soduose, kur sidabrinės lingės Beveik nesisupa kur pumpurai nesprogsta, Ant svyrančių šakų linguojas žvaigždės tingios Ir mėnesio šviesoj numirusioj prinoksta.

Tylūs švytėjimas pražydusios nirvanos Sutirpsta rūbuose medūzos krištolinės, Ir užiančiom gelmėm kartoja Okeanas Galingą ilgesį dainuojančios undinės.

Kairėje – Šv.Morkaus aikštė Venecijoje, ir mūsų montrealiečiai: A.Gustainienė, Jakonis, V.Kačergius, A.Morkūnienė, J.Kęsgailienė, A. Keblys. Dešinėje – Eisena Liurde su deglais.

LIURDAS randasi Pirenėjų kalnų papėdėje. Kairiajame Gave upės krante stūksančios uolos įdubime neturtingai mergaitei Bernadetai Soubriours apsiereiškę Šv.Marija. Vieno regėjimo metu ištryško šaltinio vanduo, kuris buvo labai gausus ir dabar toks tebėra. Pirmas staigus pagijimas nuo šaltinio vandens čia įvyko 1858 m., kuomet neregys praregėjo. Nuo 1882 m.ligonius ir pasveikusius tiria nuolatinis gydytojų biuras. Naktinės procesijos su deglais vyksta nuo 1872 m. Medicinos mokslo atžvilgiu, yra įvykusių eilė staigių pagijimų, kurie lieka neišaiškintais.

Tik kiekvieno posmo gale visi lotyniškai sušunka: "Ave, ave, ave, Maria". Tuo metu visi kartu iškelia į viršų degančias žvakes. Vakare ir tamsoje ši ceremonija yra labai išpūdinga.

Birželio 21 d. išvykstam, pirmiausia apžiūrėti viduramžių miestą, o ypač jo pilį Carcassonne. Šis miestas randasi prie Aude upės, tarp Tuluzos miesto ir Viduržemio jūros. Miestas nedidelis, vos apie 40.000 gyventojų. Senamiestis, ant upės dešiniojo kranto aukštumos, gerai išlaikęs viduramžių stilių. Jis apsuptas dvigubo mūro su 53 kuorais ir daugiabokšte pilimi. Pilis pastatyta 11-13 šimtmečių laikotarpyje. Pilimi aš žavėjau, nes galvojau, kad ją ir šiais laikais dar būtų sunkoka paimti. Pilis dabar apgyvendinta ir visokių krautuvų ir restoranų yra nemaža. Atrodo, kad ten lankytojų netrūksta. Vienas mano pažįstamas pasakojo, kad jam teko pabūvoti toje pilyje prieš II-jį pasaulinį karą. Tuo laiku dar nebuvo jokių patogumų. Jį stebino tik visokių atmatų surinkėjo garsus šauksmas. Jis, važiuodamas tos pilies gatvelėmis garsiai rėkdavo, minėdamas tuos nešvarumus tiesioginiu negražiū vardu.

Dabar ten yra visi įrengimai ir mes ten valgėm pietus. Po pietų važinėjom ir gerėjomės apylinkėmis. Šalia greitkelio ir aukštumėlių atrkantėse galima buvo matyti daug žydinčių krūmų. Man krito į akį jų geltoni žiedai. Užklauskus jų vardo, gautas atsakymas, kad juos vadina jaunets (geltonukai). Besigrožėdami tais "geltonukais", pasiekiam Avignon miestą. Šis miestas, netoli 100.000 gyventojų, yra garsus tuo, kad nuo 1309 iki 1377 metų buvo 7-nių popiežių sostine. Aplankėm ir katedrą. Ji apsupta labai aukšta ir stora mūrine siena. Vakarienę ir nakvynę gavom mieste, vidutinio gerumo viešbuty.

Birželio 22 d. vykstame apžiūrėti Monte Carlo ir Nicą miestų. Vykstame greitkelio, kuris išvestas gana aukštai (kalnų atkrante) virš jūros lygio. Puikūs vaizdai. Dešinėje, žemai matosi gražūs pastatai ir labai akmenuoti pakraščiai garsiųjų Nicos miesto paplūdimių. Kairėje – kalnai, kurių šlaituose mirgėta mirga gražūs pastatai. Sakę, kad Nicioj pastoviai gyvena apie 240.000 gyventojų. Tačiau sezono metu gyventojų padaugėja iki 1 milijono. Stebėdamas labai akmenuotus paplūdimius, prisiminiau jaunystėje dainuotą dainą: "Sėdžiū ant akmenio, ant tokio kietumo, sėdynė prisalo – neturiu ramumo..."

Neseniai esu skaitęs vieno žurnalisto iš Toronto atsiliepimą apie Nicos paplūdimius. Jis rašė "Toronto Daily Star", kad Nicos paplūdimiai – daugiausia akmenuoti visame pasaulyje. Tačiau jie turi gerą vaizdą. Šiuo keliu ruožu iki Monte Carlo, net ir mūsų garsieji dainininkai "Pupų dėdė" ir "Rozaliutė" susilaukė nuo dainavimo, nes reikėjo grožėtis vaizdais. Mūsų autobusus turėjo gerų dainininkų. Iš jų viena pora, bemaž be sustojimo, dainavo, dainavo ir giedojo. Todėl jiedu buvo praminti "Pupų dėde ir Rozaliute", nes jie mums priminė Lietuvoj buvusią populiarią porėlę. Pasiekę Monte Carlo apžiūrėjom našlio prince rūmus (iš tolo), vandenynų ir oro muziejų (iš oro). Šiame muziejuje yra dedami ir vandenynų ir jūrų tyrinėtojo – Cousteau radiniai. Kad pasiektume aukščiau išvardintas vietas, tenka naudotis keltuvais ir daug laiptų "paskaičiuoti". Jeigu tikėti vieno mokslininko išsireikimu, kad užlipęs vieną laiptą į viršų, prailgini savo gyvenimą 4-riom sekundem, tai mes tenai nemažai prailginom savo gyvenimus.

/bus daugiau/

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠVILIOJE)

NAUJAS TILTAS PER NERĮ
VILNIUJE atidarytas naujas tiltas per Nerį, kuris yra 205 metrų ilgio ir 23 metrų pločio. Tiltas jungia P.Cvirkos gatvę su Žvėrynu.

MIRĖ SOLISTAS PROF. JONAS STASIŪNAS

Buv. Vilniaus operos solistas, baritonas, vėliau profesorius, Jonas Stasiūnas mirė rugpjūčio mėn.3 d.

Gimęs 1919 m. Kupiškio apskr., Ničiūnų km., nuo 1941 m. dainavo Kauno Operos Teatre. 1948 m. baigė Kauno Muzikos Konservatoriją, dainavo valstybinėje operoje ir nuo 1962 m. dėstė Vilniaus Valstybinėje Konservatorijoje.

Jonas Stasiūnas sukūrė daug vaidmenų Čaikovskio, Verdi, Klovos, Račiūno ir kitų kompozitorių operose. Jis dainavo V.Klovos operoje "Pilėnai", kuri buvo įrašyta į plokštelę. Iki mirties profesoriavo Vilniaus Valstybinėje Konservatorijoje.

KNYGOS MENO TRIENALĖ

VILNIAUS Dailės Rūmuose vyko III-ioji Pabaltijo Knygos MENO Trienalė, pavadinta "Vilnius-87". Joje dalyvavo Estijos, Latvijos, Lietuvos, Maskvos, Leningrado, Baltarusijos, Uzbekijos ir Armėnijos knygų iliustracijų meistrai.

Trienalėje dalyvavo apie 70 autorių, pateikdami apie 2.000 kūrinių.

Pirmąjį žymenį gavo dailininkas A.Žvilys už knygų- A.Baranausko "Anykščių šilelis", A.Žukausko "Senmotė" ir E.Mieželaičio "Postsriptumai" iliustracijas.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO IR JUMORO IR IŠMINTIES I ŽIAURŪS ŽAIDIMAI

PRISIMENU iš Putino pirmos poemos KUNIGAİKŠ-TIS ŽVAINYS sakinį: "Vyrui karas - tai žaidimas". Vyrui anais laikais buvo labai patvarūs ir pajėgūs valdyti valandų valandas rankinį ginklą: kardą, jietį, saidoką su strėlėmis ir kt. Pavadinti karą žaidimu, kad ir toje gilioje senovėje - netikslu, nes juk kare liejamas kraujas nebūtinai vien priešų, bet ir tų, kurie puola.

Ką jau kalbėti apie XX-tojo amžiaus karus, kurie, pradedant rusų-japonų karu (1904 m.) ir baigiant II-ju Pasauliniu Karu, darėsi vis žiauresni, pareikalaujantys vis daugiau karių ir net civilių aukų (užmuštais ir sužalotais). Dar ir šiandieną vis nenustojama tobulinti žmonių žudyti naikinamieji pabūklai...

Per karus žuvo daug tautų. Mums užtenka paminėti mūsų giminaičius prūsus ir jotvingius. Bet lietuvių tauta, nors kovoje su kryžiuočiais žiauriai nukentėjo per 200 metų užsitęsusių kryžiuočių puolimus, vis tik išsilaikė. Antra vertus, mūsų kunigaikščių veržimasis į Rytus ir karai su rusais, lenkais, totoriais taipogi nepaprastai nualino mūsų tautą. Net laimėjus, o ypač pralaimėjus karus, lietuvių tauta mokėjo karo dievui duoklę žuvusiems savo kariais. Tad, nežiūrint nepaprastai išplėstos savo teritorijos (nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų), pati lietuvių tauta skaičiumi nyko ir buvo priversta dėtis su lenkais.

Visi žinome lietuvių krikšto pasekmes, kuomet Lietuvą užplūdo lenkų dvasiškių, nemokanti ir nesimokiusi lietuvių kalbos ir taip mes netekome (ypač Vilniuje) daugelio tūkstančių sulenkintų lietuvių. Iš Vilniaus gubernijos prieš I-ąjį Pasaulinį Karą buvusių 7 apskrčių, tik dviejų - Disnos ir Vileikos - kaimo gyventojai buvo stačiatikiai (provoslavai). Gi kitose penkiose apskrityse - Švenčionių, Vilniaus, Trakų, Lydos ir Ašmenos- kaimiečiai buvo katalikai, taigi lietuvių kilmės, bet didele dalimi sulenkinti naujos krikščionių tikybos atstovų.

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544

Ottawa 523-9977

Toronto 489-3693

Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI CERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI MUSTOTI - MŪSŲ.

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMA, SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

KALBĖKIME SU SAVO VAIKĖIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI !

Marija Aukštaitė
(1896 -1987)

KARIO MOTINA

Ugnis užgeso kaminėly,
Ir pelenai išblėso...
Ir nyku, nyku kambarėly,
Tik vėjas stogą drasko, plėšo.

Ateidavai tu prie žvakelės,
Kur aš kniūbojau prie darbų...
Sakydavai: "Pavargs rankelės - -
Čia šalta, drėgna ir grubu".

Dabar tik vėjas kaukia, ūžia,
Ilgai, neramūs vakarai...
Palangėj gelės jau sulūžę,
Vieni šiūrena stagarai.

Ir tavo medis pasodintas
Nuliūdęs gelsta pamažu...
Ak, ar sugrįši, kai švis rytas;
Ar bėgti palaukti prie beržų?

AR TURĖSIM TĖVIŠKĖLĘ ?

O, kregždute, lakūnėle,
Pasakyk -
Kur sukrovei lizdužėlį
Šitą syk?...

Tos lūšnelės ten prie šilo
Jau nėra...
O ji buvo tėviškėlė
Mūs gera.

Tavo stogas - vidus mano,
Sodas abiejų.
Aš giedojau, tu čiulbėjai,
Iš jausmų gilių.

Mano staklės ,vai, dundėjo
Raštais dyvinais...
Sielai burtais prakalbėjai,
Modama sparnais.

Kregždužėle, greitūnėle,
Pasakyk -
Ar turėsim tėviškėlę
Antru syk ?

Yra ir kitų tautų, kurios dažnuose karuose ir ypač revoliucijose žlugdė savo jaunų vyrų prieauglį. Ypačiai ryškūs pavyzdys yra prancūzų tauta. Prancūzija prieš revoliuciją 18 a. pabaigoje buvo turtingiausias pasaulyje kraštas su gausiu gyventojų skaičiumi. Jei tuo metu Italijoje buvo 5 milijonai gyventojų, JAV-se 3 mil. tai Prancūzija turėjo 25 milijonus gyventojų ("The New American, Nr.14,7.VI.87, psl.34). Jų pramonė buvo labiausiai išvystyta, jų kalba labiausiai paplitusi pasaulyje (ypač diplomatinėse sferose) ir jų literatūra, teatras bei dailė labiausiai išvystyti. Dar valdant Liudvikui XIV, taip pat Liudvikui XV ir XVI, buvo nemažai karų. Visi vėlesni karai (imtinai, ypač Napoleono vedami) ir dar ypatingai revoliucijos metu besaikės žudynės (dar ir tikiybiniais motyvais) išsekino tautos turtus ir drastiškai sumažino gyventojų skaičių. Tiesiog neįtikėtina, kad per tą XVIII šimtmečio prancūzų revoliuciją buvo nužudyta (pažymėtinas ir giljotinos veikimas) daug tūkstančių (tvirtinama, kad skaičius siekė net virš milijono) civilių gyventojų! Prisimenant Pirmąjį Pasaulinį Karą, vien prie Verduno kovų metu žuvo po pusę milijono karių prancūzų ir vokiečių. Tai baisios jaunų žmonių skerdynės. Prancūzų revoliucijai vykstant, buvo išžudytas veik visas vidurinīs tautos luomas. Tuo pat metu prasidėjo masinis žmonių bėgimas iš Prancūzijos ir nūdien su prancūziškom pavardėm randame asmenų daug kur: Švedijoje, Vokietijoje, Anglijoje, jau neminint Amerikos kontinento, kur buvo įkurtos nemažos kolonijos Kanados Quebec'e ir pietinėse JAV-se.

Slenkant laikui, dramatiškai sumažėjo Prancūzijos gyventojų prieauglis: vieton vyravusių šeimose 5-7 vaikų, po šimtmečio dauguma šeimų turėjo 1 ar 2 vaikus. Jei prancūzų gyventojų prieauglis sustojo, tai kitos tautos savo skaičiumi, ypač vokiečiai bei anglosaksai, juos žymiai pralenkė.

Karai, karai - jie naikina žmonių kruopščiai su-
taupytą turtą ir žudo bei daro invalidais ypač tuos svei-
kiausius ir jaunesnio amžiaus vyrus.

Buvau vienas iš tų, gal nedaugelio, laimingųjų, kurie nedalyvavo karuose, nors mano amžius kaip tik buvo tinkamas būti mobilizuotam. Tad, niekuomet neturėjau savo rankose kareiviško šautuvo ir, žinoma, nesu nušovęs nė vieno žmogaus. Taipgi, tik "per plauką" išvengiau prievartinės kėlionės į Sibirą.

Daug liūdnesnį likimą lėmė mano broliui, kuris už mane 2½ metų vyresnis. Jis buvo mobilizuotas I-ame Pasauliniame Kare, pateko vokiečių nelaisvėn iš kurios (nuo nedavalgymo patinės), grįžęs ir daug vėliau (apie 1945 m.) buvo ištremtas su visa šeima, kaipo "buožė" (turėjo 33 ha žemės) į Sibirą, kur kiek vėliau perkeltas į koncentracijos stovyklą, negailestingų sąlygų buvo nukankintas. J.Valiūnas

CFMB

LIETUVIŠKA RADIOJO
PROGRAMA

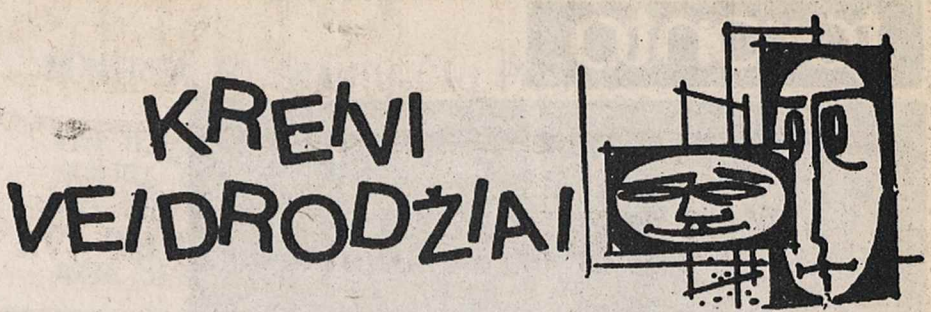
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

• KAS yra filosofija?
Filosofija yra juoda katė tamsiame kambaryje.
Kas yra marksistų filosofija?
Tai yra tamsus kambarys, kuriame jieškaiti juodos katės, bet ten jos nėra.
Kas yra marksistų-leninistų filosofija?
Tai yra tamsus kambarys, kuriame jieškaiti juodos katės, kurios nėra, bet visą laiką šauki: aš pagavau ją! Aš turiu ją! (Iš "R.D.")

VAIRAVIMAS GREITKELYJE

Kuomet tenka keletą valandų vairuoti automobilį važiuojant greitkeliais, lengvai pasidaro nuobodu. Tik retos kalvos arba reti posūkiai, keliaujant ilgą nuotolį maždaug tuo pačiu greičiu, sumenkina aklumą ir gali priversti prie, vadinamo, "greitkelio hipnozės".

Pirmiausia vairuotojas tampa "žiūrovu" prie vairo, vietoj to, kad jautųsi vairuotoju. Vis mažiau pradeda kreipti dėmesį, į tai kas vyksta; viskas atrodo praplaukia pro šalį. Antra - lengva užmigti vairuojant.

Kai tik pajuntate, kad pradėdote darytis mieguisti, darykite ką nors skirtingo. Atidarykite langą. Kalbėkite su bedrakeleiviais, dainuokite, pasijudinkite. Jeigu įmanoma, sustokite ties artimiausia poilsio stotele ir pasivaikščiokite ar išgerkite kavos. Ką nors lengvo užvalgykite. Jeigu tai nesumažina jūsų mieguistumo, pamiegokite valandą. Arba sustokite nakties poilsui.

Apsisaugoti nuo greitkelio hipnozės galima šiomis paprastomis priemonėmis:

- Nevalgykite per daug prieš vairuojant.
- Dėvėkite patogius rūbus.
- Kalbėkite su bendrakeiviais, bet tik tiek, kad nekenktų koncentruotis.
- Dažnai pažvelkite į šonus ir užpakalinį veidrodį.
- Sekite visus kelrodžius ir judėjimą aplink jus.
- Padarykite trumpą pertrauką arba išgerkite kavos kas valandą ar pan.
- Nebandykite per toli nuvažiuoti per vieną dieną.
- Venkite vairuoti normaliomis miego valandomis.
- Palaikykite vėsoką temperatūrą automobilio viduje.

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO

VAJUS

REIKALINGA \$15,000

MALONŪS "NL" SKAITYTOJAI,-

Prašome pasinaudoti žemiau

esančią atkarpą ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE,P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr.Mrs.
Adresas
Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

Kun. dr. PRANAS GAIDA – jubilatas. Nuotrauka St. Varankos

KUNIGO – REDAKTORIAUS PAGERBIMO PROGA

Atvelykio šeštadienį savaitraščio "Tėviškės Žiburiai" Spaudos baltiaus metu, minimo savaitraščio leidimo draugijos pirm. dr. S. Č e p a s pranešė, kad š.m. rugsėjo 27 d. Lietu-

vos Kankinių šventovėje ir Mississauga Anapilio salėje bus ruošiamas kun. dr. PRANUI GAIDAI jo auksinės kunigystės jubiliejus ir virš ketvirtis šimtmečio aukščiausias minimo savaitraščio garbingo, bet labai nedėkingo redaktoriaus dar-

bo įvertinimas.

Ta pačia proga buvo pranešta, kad bus minima Lietuvos Kankinių Parapijos klebono JONO STAŠKAUS 25 metų kunigystės sukaktis.

Idomus yra klausimas, kodėl jauni žmonės pasirenka "apaštalių profesiją". Į tai tiksliai atsakyti nėra lengva. Anksčiau, prieš daugelį metų, motinos norėdavo, kad bent vienas sūnus iš vaikų eitų į kunigus. Iš lietuviškų šeimų tautiniai susipratę jaunuoliai, išėję į seminariją ir tapę kunigu, skleidamas evangelijos mokslą, turėdavo dažnai progą skleisti ir lietuvių tautos atbudimą, meilę savo gimtajai kalbai ir kraštui...

Lietuvių tautos nelaimės metais iškildavo pasiaukoję, šviesūs patriotai, kaip kad Mažvydas, Laurynas Serafimas Kuseliauskas, lietuviško rašto puoselėtojas, savo turtą paaukojęs, kad lietuviškas raštas nepražūtų. Jonas Biliūnas skelbė, kad literatūra įneša į žmogaus gyvenimą giedrumą. Dūkša 16 amžiaus pabaigoje rašė: "Gimtoji kalba yra bendras meilės ryšys. Tai vienybės motina"...

Lietuvių tauta per ilgus metus daug vargo patyrusi, atrodė jau žlunganti. Beviltiškumo valandoje visada stebuklingai sušvisdavo tautoje naujos žvaigždės. Štai viltį teikiantis šviesesnės ateities pranašautojas Antanas Strazdelis sakydavo, kad spauda ir literatūra apšviečia tamsybę skęstanti. Dėka jų - Kudirkos, Basanavičiaus ir daugelio kitų - Lietuva sugebėjo atstatyti nepriklausomybę ir savarankiškumą.

Dėka jų, vėliau, jaunesnioji karta sugebėjo Lietuvą įvesti į tarptautinę areną. Nepriklausomybės laikotarpį Lietuva subrendo tautos gyvenimui per 20 metų. Tai labai mažas lašelis laiko. Lietuva ir per tą laiką padarė milžinišką pažangą.

Pasaulinė karo audra sunaikino Rytų Europos tautų santvarką, Lietuva tapo komunistų-rusų pavergta. Rytų Europos tragedijoje Lietuva labai smarkiai nukentėjo. Teroro pasekmėje, dalis lietuvių su širdgėla pasitraukė į nežinomą gyvenimą, į Vakarus, dauguma į Vokietiją. Kaip žinome, lietuviai atsidūrė Vokietijos stovyklose ir kaip bitelės pradėjo burtis į būrelius, draugijas, sąjungas, organizacijas ir bendruomenes. Vokietijos vargo stovyklose susikūrė mokyklų, gimnazijų ir net universitetų, įsteigtas Pabaltijio tautoms. Tai lietuvių patriotų inteligentų savo prosenelių darbo tęsimas, dirbama išieivijoje, kad "tamsybė nepaskęstume". Labai reikšmingą, didelės svarbos darbą atliko tremtinių - išieivų spauda.

Prasidėjus emigracijai, dauguma atsiradusių Vokietijoje tautiečių apleidžia Europą, iškeliauja į JAV, Kanadą, Australiją ir į kitas valstybes.

Kanadoje atsidūrę benamiai lietuviai, atlikę darbo sutartis, greitai susibūrė į įvairias organizacijas, neužmiršdami spaudos.

Be spaudos svetimuose kraštuose greitai būtumetę. Be spaudos, išblaškyti po pasaulį, būtumėm kaip našlaičiai be motinos. Spauda - tai išieivijos jungtis ir stiprybė.

Mes Kanadoje esame laimingi, turėdami du savaitraščius. Pirmasis, "Nepriklausoma Lietuva", įsisteigęs bemaž prieš 50 metų. Antrasis - "Tėviškės Žiburiai", kuris anksčiau buvo redaguojamas istoriko dr. Adolfo Šapokos. Po jo ankstyvos mirties kun. dr. Prano Gaidos neeilinių sugebėjimų dėka iškilo į spaudos viršūnes. Šiandieną "Tėviškės Žiburiai" yra vienas iš rimčiausių ir populiariausių savaitraščių išieivijoje...ir Lietuvoje.

Kuklų kunigų, darbingą ir ištvermingą Gerbiama Redaktorių dr. PRANĄ GAIDĄ pagerbtuvių proga sveikinu jo gerbėjų, vilniečių ir savo šeimos vardu, linkėdamas, svarbiausia, sveikatos ir ištvermės tame sunkiame darbe mūsų brangios pavergtos tėvynės Lietuvos labui.

Berods vyskupas Motiejus Valančius prisidėjo prie lietuviškos spaudos spausdinimo ir platinimo. Jis dažnai sakydavo: "Būkite tėvynei naudingi". Jo dėka mūsų didysis knygnešys Jurgis Bielinis, kuris ant savo nugaros šimtus svarų lietuviškos spaudos atgabeno į numylėtą brangią Lietuvą, dažnai sakydavo: "Laikraštis - tai ugnis. Spauda - laikraštis tai vienintelis mūsų veiksmingiausias ginklas laisvei atgauti". Tęskite jį ištvermingai, Gerbiamas Solenizante, už tai Jums bus dėkinga laisvoji Lietuva.

Stepas Varanka

sudbury

PAMINĖTA JUODOJO KASPINO DIENA

Ši Diena, minint Molotovo-Ribbentropo sutarties pasirašymą pasidalinti Pabaltijio valstybes, čia buvo minima rugpjūčio mėn. 22 d., šeštadienį. Minėjime dalyvavo ir lietuviai. Sudbury miesto dviejuose didžiausiuose prekybos centruose buvo įrengti specialūs minėjimo punktai, kuriuose buvo rodoma specialūs filmai, aiškinama tos gėdingos sutarties reikšmė, dalinama tam reikalui paruošta literatūra, segiojami juodi kaspinai.

Minėjimą plačiai aprašė THE SUDBURY STAR dienraštis.

Mažosios Lietuvos Fondas

217 Bedbrook Ave., Montreal West, Que. Canada H4X1S2

Mažosios Lietuvos Fondas yra įsteigtas: 1. Rinkti, leisti ir skleisti Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį; 2. Parodyti pasauliui, kad Mažoji Lietuva nuo amžių buvęs baltiškas -lietuviškas kraštas su savita praeitimi.

Tam pritardami, išijunkime į Mažosios Lietuvos Fondą RĖMĖJAI - iki \$99.- auksa; NARIAI - \$100.- ir didesnė auksa; MECENATAI - \$1,000.- ir didesnė auksa, ar GLOBĖJAI-PATRONAI - \$3,000.- ir didesnė auksa.

Aukus siųsti: Foundation of Lithuania Minor, c/o I. Adamavičienė, 18 Gracemount Cr. Scarborough, Ont. M1G 1K3

Mažosios Lietuvos Fondo Valdyba.

Taip, noriu išijungti į M.L. Fondą ir pridėdu čekį sumoje:

Vardas Pavarde
Nr. Gatvė Miestas
Provincija Pašto Kodas

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ IŠGANYTOJO Para-pijos šventovėje rugsėjo 6 d. pamaldų metu buvo pasveikintas ir pagerbtas Emilis JANKUS, sulaukęs 80 m. amžiaus.

Tą pačią dieną Missisaugoje, R. ir R. Jankutės - Cleverdon bute buvo jam ir Mortai JANKUVIENEI, 74 m. amžiaus sukakties proga, surengtos pagerbtuvės, įteikta graži gėlių. Sukaktuvininkai išreiškė padėką Išganytojo Parapijos Moterų Draugijai ir visiems prisidėjusiems prie pagerbtuvių.

MAIRONIO Šaulių Kuopa š.m. spalio mėn. 17 d., 6 val. p.p. 212 Frood Rd., Lenkų salėje, ruošia Lietuvos kariuomenės minėjimą.

Meninę programą atliks HAMILTONO Lietuvių Teatras AUKURAS. Po programos vyks minėjimas ir vakarienė.

Sudburio ir apylinkės lietuviai kviečiami skaitlingai dalyvauti ir pasikviesti svečių.

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "GELEŽINIS VILKAS" Darbo šventės savaitgalyje, rugsėjo mėn. 5 d., Wolsely Bay - V. Gudriūno vasarvietėje suruošė įdomią gegužinę ir sportinę šaudymą. Dalyvavo apie 30 Klubu narių. Sportinio šaudymo į taikinius varžybas laimėjo Justas Stankus. Už prizinį šaudymą 2 premijas laimėjo taip pat Justas Stankus.

Karštam orui vėsinti, šaltais gerimais rūpinosi J. Bataitis, Klubu išdėdintas. Išalkusius maitino Audra Albrechtienė, Klubu pirminkė. Šaudymo varžybas tvarkė J. Paulaitis, Klubu sekretorius ir K. Poderis, šaudymo vadovas.

Vyko turtinga loterija. Saulutei leidžiantis už akmenuotų kalnų, visi patenkinti skirstėsi į namus.

Birutė ir Justas STANKAI, rugpjūčio mėn. 29 d. šventė 25 metų laimingą vedybinę sukaktį. Sukaktuvės ruošė jų dukros - Teresė, Joana, Diana, Vida Stankutės ir Audra Albrechtienė.

Lenkų Klubu salėje dalyvavo virš 100 asmenų - šeimos nariai, giminės, draugai, pažįstami iš Sudburio, North Bay, Windsor, Toronto, Hamiltono, Sault Ste. Marie ir kt. vietovių. Sukaktuvininkams atvykus į salę, jie buvo pagerbti dalyvių atstojimu, o dukros juos papuošė gražiomis gėlėmis ir palydėjo prie garbės stalo.

Po bendros vakarienės, J. Stankai pristatė visus gimusius ir svečius. Sukaktuvininkams sveikino Justo brolis Albinas dalyvių vardu sveikino ir 25 metų gražaus vedybinio gyvenimo eigą apibūdino Juozas Krutis. Šaulių MAIRONIO Kuopos vardu sveikino Juozas Staškus. Buvo parodyta prieš 25 metus daryta vedybinė filma.

Dukros - Teresė, Joana, Diana ir Vida tėvelių garbei atliko 2 smuikais, gitara ir pianinu keletą muzikinių kūrinių. Šis 25 m. vedybinės sukakties minėjimas buvo filmuojamas.

Birutė ir Justas Stankai buvo ir yra aktyvūs lietuviškoje veikloje, aktyvūs organizacijų nariai. Ilgiausią jiems Metų J. Kr.

Lietuvių Namų Žinios

LIETUVIŲ NAMUOSE rugsėjo 20 d., sekmadienį buvo rodomos televizijoje vaizduojamos. Antano Kubiogaminta filma PARTIZANAI ypač atkreipė publikos dėmesį. Šioje filmoje vaizduojamas Lietuvos partizanų likimas.

Taipgi buvo rodomos Antano Kulbio planuojamų filmų ištraukos GELEŽINIS VILKAS.

Trečioje vaizduojamoje buvo rodomi vaizdai iš keilionių Lietuvoje. Buvo matoma Vilnius, Trakai, Kryžių Kalnas, Palanga ir kt.

Dalyvavo virš 250 žmonių. V.K.

"PAVASARIS", Montrelio Mergaičių Choras atliks gražią programą LIETUVIŲ NAMU Jaunimo ir Vyrių Būrelio rengiamame koncerte-baliuje SPALIO 3 d., šeštadienį LN salėje.

NEBEREIKIA GAILETIS SUDBURY

Kaip daugelis vietovių, priklausančių tik nuo vienos rūšies gaminių produkcijos, Sudbury miestas, kritus nikelio kainoms, pergyveno nuosmukį.

Per 100 metų Sudbury apylinkė, karaliaujant nikelio apdirbimo bendrovei INCO Ltd., buvo didžiausia pasaulyje šio metalo tiekėja. Tačiau 1981 m. tarptautinėje rinkoje nikelio pakavimas krito taip smarkiai, kad INCO jo perdirdo tik 29% ir išgyveno pusės bilijono dolerių nuostolį. Apylinkėje nedarbas palietė 31% žmonių.

Šiuo metu nereikia gailėtis Sudbury apylinkės, nes energinga ir išradinga jos gyventojų grupė sugalvojo kaip išeiti iš tos nelaimtos padėties. Apylinkės Tarybos pirmininkas Tom Davies pasitarė su merais, provincinės ir federalinės valdžios politikais, verslininkais ir unijos vadais. Sudarė Apylinkės Išvystymo korporaciją ir jai vadovauti pakvietė buv. Sudbury miesto inžinierį, universiteto administratorių S.L. Hennessy. Buvo suorganizuotos sėkmingos programos ir pradėjo įsitaityti verslo bei industrijos įmonės. Nutarta gaminti kasykloms įrengimus, drabužius. Nepatrauklią apylinkės išvaizdą kompensavo 1984 m. Ontario vyriausybės pastatytu Science North centru, kuris kainavo 20 milijonų dolerių ir kuris dabar pritraukia apie 200.000 lankytojų kasmet. Kita federalinė įstaiga sukūrė 1000 darbų ir 1989 m. žada atkelti "Ontario Northern Development and Mines" pagrindines įstaigas, kas duos darbą dar 300 žmonių.

Ateinančią vasarą organizuojama antroji Pasaulio Jaunimo Atletų bienalė.

Sudbury aplinka visada buvo daugiakultūrinė. Sudbury apylinkėje gyvena 65 skirtingos etninės grupės. Nemaža lietuvių imigrantų rado čia, nikelio pramonėje, duoną, druską ir daugiau ką, sąžiningai išdirbdami po kelis dešimtmečius. Daugelis lietuvių buvo miesto ir imonių atžymėti už pastovų ir sąžiningą darbštumą.

(Pasinaudota "Canadian Scene" Issue 1241, 1987).

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĘ SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų: 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
6% už 90 dienų term. ind.	už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
7% už 6 mėn. term. indėl.	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
7 1/2% už 1 m. term indėl.	su nekeičiamu nuosimčiu
7 1/2% už 2 m. term indėlius	1 metų 10 %
7 3/4% už 3 m. term. indėlius	2 metų 10 1/2%
8 1/2% GIC 1 m. gar. inv. paž.	3 metų 10 3/4%
8 3/4% GIC 2 m. gar. inv. paž.	(fixed rate)
7 1/2% už pensijų planą (v.r.)	su keičiamu nuosimčiu
8 1/2% už 1 m. term pensijų planą	1, 2 ar 3 metų 9%
7 1/2% už pensijų fondą RRIF (v.r.)	(variable rate)
6% už specialią taup. s-tą	
6% už taupymo s-tas	
5 1/4% - 6 1/2% kasd. pal. s-tą	
4 1/4% - 5 1/4% už kasd. pal. čekių sąsk.	

AKTYVAI VIRŠ 62 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santautų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigų perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

TELEFONAS: 532-1149

TAUPYK IR SKOLINKIS PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6 1/4%	Asmenines paskolas nuo 10 1/2%
180-364 d. term. ind. 7 %	Sutarties paskolas nuo 10 1/2%
1 metų term. indėlius 7 1/4%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius 7 1/2%	1 metų 9 1/2%
3 metų term. indėlius 7 3/4%	2 metų 10 1/4%
1 metų GIC-met. palūk. 8 1/2%	3 metų 10 1/2%
2 metų GIC-met. palūk. 8 3/4%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%	1, 2 ir 3 metų 9 1/4%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 7 1/2%	
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 7 1/2%	
RRSP-1 metų term. ind. ... 8 1/2%	
Specialią taup. s-tą 6 1/4%	
Taupomąją sąskaitą 6 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 6 3/4%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki .. 5 1/4%	

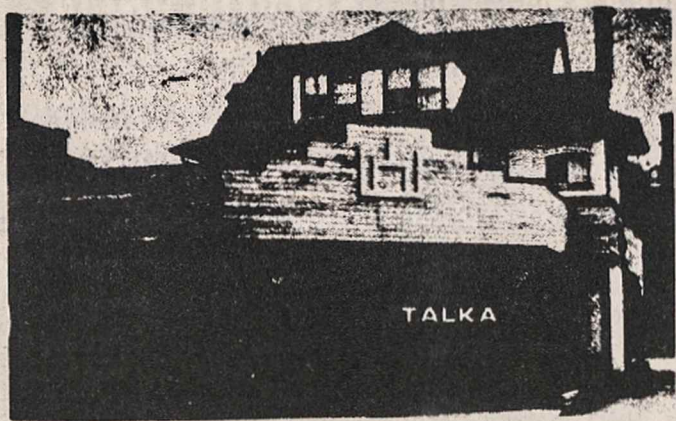
Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 35 MILIJONŲ DOLERIŲ

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

TALKA

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

Indėlius (P.C.A.) 3%
santapas 5.25%
kasdienines palūkanas
už santapas 4.75%
term. indėlius 1 m. 8.75%
term. indėlius 3 m. 9.25%
reg. pensijų fondo 6.50%
90 dienų indėlius 7.50%
(minimum \$5,000)
Reg. pensijų 1 m. 8.50%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 10.25%
asmenines paskolas 11.75%
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santapų
dydį iki \$ 2,000
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 25,000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais — nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais — nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais — nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos — rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

hamilton

SINJORAI DAR KELIAUJA (tęsinys)

Rugpjūčio 26 d. trečiądienio rytą mūsų senjorų pilnas autobusas buvo nuvykęs į Toronto Lietuvių Pensininkų rengiamą gegužinę miesto "High Park" ribose. Atvykę dar prieš 11 val., joje jau radome dalį gegužinės rengėjų ir svečių. Dar po kelių minučių pradėjo rinktis viešnių ir svečių būriai ir užiminėti vietas prie stalų, nes 12 val. buvo numatyti pietūs.

Šeiminkai kvietė svečius rikiuotis prie virtuvės ir pasiimti pietų maistą. Kiekvienas gavo jau iš anksto paruoštą ir padengtą lėkštę užkandžių ir kavos su pyragaičiais.

Savo lėkštėse rado po vištelės šlaunikę su kitais priedais. Bebaigiant pietauti, atvyko ir muzikas VACLOVAS POVILONIS, maždaug prieš 3 metus atvykęs čia iš Lietuvos. Jis padainavo gana daug solo dainų, kartais ateidamas prie stalų, kur jam padėjo dainuoti svečiai. Dainas palydėjo pats dainininkas akordeonu.

Pagrodavo muz. V. Povilonis ir šokėjams, norintiems prisiminti savo jaunystės dienas.

Gegužinė buvo atsilankęs ir svečias YURI SHYMKO, Ontario Parlamento narys, kuris daugeliui dalyvių paspaudė ranką ir pasikalbėjo.

Gegužinėje dalyvavo ir savanoris — kūrėjas ST. PACIUNAS, kuriam tą dieną sukako 85 m. amžius. Svečiai jam padainavo "Ilgiausių Metų" ir prie krūtinės prisegė gražią gėlę.

Pagerbiant čia esamus

Hamiltono pensininkus, ir jiems buvo palinkėta laimingų ir ilgiausių metų dainos formoje.

Programą pravedė St. JOKUBAITIS, dažnai įjungdamas radijo muzikos garsumus, ką nors pranešdavo, ar ką nors humoristiškai paskelbdavo.

Įdomu buvo čia paviešėti ilgesnį laiką, bet pagal susitarimą su autobuso kompanija, 4 val. jau turėjome vykti į namus.

Torontas, kaip didmies, turi ir didelį parką apie 400 ha. plotą. Jame yra įrengtų sporto aikštelių, nemažai vadinamų "piknikinių" stalų, užkandžiams parduotuvė. Vasaros metu jame laiką praleidžia nemažai miesto gyventojų prie kortų, šachmatų ar sportuodami. Parką aplanko ir nemažai lietuvių, šeimomis ar susidariusios pažįstamų grupės.

Zp.

london, ont.

ATBULINIS ĮTĖKINĖJIMAS

Dabar dažnai girdime apie savižudybes ar pasikėsinimus į tai. Neseniai angliškose spaudoje skaičiau, kad vienas vyrukas, išsikoręs veik į dangoraižio viršūnę ir išlipęs į langą atbrailą, šaukęs, kad šoksias iš ten.

Daug kas iš aplinkinių žmonių ir net policija bandė jį atkalbinėti, bet jis į tai nekreipė dėmesio ir sakėsi vis tiek šoksias.

Tada iš žiūrovų tarpo išėjo senyvas kunigas ir, net nebandęs atkalbinėti, paprašęs atsakyti į vieną klausimą.

Vyrukas susimąstė ir kiek pagalvojęs, sutiko atsakyti į klausimą.

Kunigas paklausė:

— Kur tu nori šokti: žemyn ar aukštyn ?!

chicago

SENSACIJA CHICAGOJE -

ATVYKO

VYTAUTAS SKUODIS

"Chicago Tribune" š.m.rugsėjo 18 d. įdėjo ilgai kalėjusio lietuvių disidentų atvaizdą ir straipsnį jo atvykimo į Chicago praga.

Rašo Anwar Iqbal, pažymėdamas, kad Vytautas SKUODIS, gimęs Chicagoje, gyvenęs Lietuvoje, ten sumintas ir įkalintas už Lietuvos nepriklausomybės teisėtumo pasisakymus, atvyko į Chicago. Jis pareiškė korespondentui:

"Kiekvienam žmogui laisvė yra būtina, ir aš noriu gyventi kaip laisvas žmogus JAV-se".

Korespondentas pabrėžia, kad Amerikoje Vytautas Skuodis vadinosi Benedict Scott ir truko 6 metus laiko, kad Sovietai pripažintų, jog jis tas pats asmuo ir kaip Amerikos pilietis, turi teisę grįžti į savo gimimo kraštą.

Vytautas Skuodis, 58 m. amžiaus, gimė Holy Cross ligoninėje Chicagoje ir su savo tėvais sugrįžo į Lietuvą 1930 m., kuomet Amerikoje buvo depresija. Jo motina irgi visą laiką ilgėjosi tėvynės.

Tėvas Skuodis, tapęs JAV piliečiu ir pakeitęs vardą į Peter Scott, galvojo vėl sugrįžti į Ameriką, tačiau Sovietai, okupavę Lietuvą 1940 m. leidimo išvykti nedavė.

Su Vytautu Skuodžiu-Scott atvyko jo žmona Irena 56 m., ir duktė Daiva 28 m. Jie visi nori kaip galima greičiau išmokyti anglų kalbą. Kita duktė Giedra, 30 m., negalėjo išvykti, nes yra nėščia, bet ji ir jos vyras tiki, kad netrukus galės prisijungti prie šeimos.

Vyt. Skuodžio motina liko Lietuvoje, gyvena su dukterimi Zinaida.

Vyt. Skuodis yra geologas ir hidrogeologijos inžinierius. Jis tikisi gauti darbo savo specialybėje gal kaip universiteto dėstytojas. Jis profesoriavo Vilniaus Universitete ir ten buvo apkaltintas studentų "agitavimu" prieš Sovietų Sąjungą.

Jo žmona taip pat geologė ir norėtų dirbti savo srityje.

Toliau žurnalistas rašo:

"Scott, R.katalikas ir Žmogaus Teisių aktyvistas, buvo suimtas saugumo agentų Vilniuje 1980 m.sausio mėnesį. Teisiamas sovietiniame teisme be gynėjo-advokato, buvo nubaustas 7 m. "griežto režimo" kalėjimu, pačia sunkiausia bausmės kategorija Sovietų Sąjungoje.

Pabaigus bausmę, jam dar buvo pridėta 5 metų trėmimo į Sibiro darbo stovyklą ir jis jau ruošėsi ten vykti, kuomet vasario mėnesį sovietų pareigūnai pranešė, kad jis esąs laisvas. Pareigūnai davė jam suredaguotą pareiškimą ir pasakė, jog leis jam emigruoti į savo pasirinktą valstybę, jeigu šis pasirašys minimą dokumentą. Jis atsakė, bet vėliau pasirašė pataisytą versiją, kurioje pažymėta, kad jis nelaužys Sovietų įstatymų, nes jis manąs, kad niekada nėra sulaužęs jokio įstatymo.

Kaip gimimo amerikietis, Scott paprašė amerikiečio advokato ir JAV Ambasada Maskvoje tai pat susisiekė su Sovietų pareigūnais, kad leistų jam pasirinkti advokatą. Sovietai nesutiko.

Scott praleido pirmuosius metus savo bausmės 4-juose Sovietų Sąjungos kalėjimuose - Pskov'e, Jaroslavl'e, Gorky'je ir Ruzasvka. Po to buvo išsiųstas į Potma kalėjimą Mordavijoje, 250 mylių į pietvakarius nuo Maskvos. Paklaustas apie kalėjimo metus, Scott pasidarė labai nervingas. Jis staiga išbalo ir uždegė veidą rankomis.

Jis pasisakė, kad buvo uždarytas kartu su kriminalistais, "su žmogžudžiais ir smurtininkais". Jis tvirtino, kad norint nužeminti disidentus, su jais buvo elgiama nemoraliai, bet atsakė konkrečiai aptarti, ką reiškia "nemoraliai".

Sovietų pareigūnai vengė jį dar griežčiau nubausti, nes žinojo jį esant Amerikos piliečiu ir kad Amerikos Ambasada juo domisi. Nežiūrint to, vistiek jį patalpindavo į vienutę.

Politiniai kaliniai, tvirtino jis, buvo labai susirūpinę dėl fiktyvių sovietų apkaltinimų prieš juos, bandant

Vyrukas tiesiog apstulbo. Klausimas jį taip paveikė, kad iš atbrailos nulipo pro langą į vidų ir paprašė kunigo palaukti apačioje. Nulipęs žemyn, apkabinęs ir pabučiavęs kunigą, jis sau ramiai nuėjo gatvę, net nepažvelgęs į viršų.

Šis nuotykis ir mane paveikė. Mat, mūsų išeivijoje vienoje apylinkėje mane daug kas vadina įkyriu aukų rinkėju ir dažnai daug kas vengia su manim susitikti.

Kartą, po sekmadienio pamaldų, mūsų parapijos kieme sutinku mielą tautietį Joną Iksulį. Jis, net nepasisveikinęs, tuojau man sako: Ne, ne, nelauk iš manęs jokių aukų...

Priešingai, mielas Jonai, aš nenoriu nieko prašyti ar gauti. Būk malonus ir priimk šią knygelę, kaip

dovaną. Tai rašytojos Janutės kūriny "Nuo 9 iki pirmos".

Jonas, lyg apstulbęs, ilgai tylėjo. Pagaliau tarė: — Ne man knygas skaityti.

— Tai gal kas nors šeimoye paskaitys? — bandžiau įtikinti Joną.

Tačiau jis, lyg nusiminęs, vėl nutilo. Pagaliau visgi tarė:

— Tu mane nustebinai. Aš net nežinau ką sakyti. Bet štai, imk \$10,- Lietuvių Fondui. Ačiū už knygą.

Auką priėmiau su nuostaba ir išrašiau kvitą.

Likęs vienas, susimąsčiau. Priešau išvados, kad kartais atbulinis įtikinėjimas, kaip tam kunigui, dažnai gali išspręsti dalykus teigiama linkme.

L. E i m a n t a s

"tuos intelektualus ir mokytojus pristatyti kaip žemus kriminalistus. Tai privedė prie fizinių ir psichinių ligų", — sakė jis. "Kai kurie žmonės palūždavo, kai jiems nuolat ir nuolat buvo kalama į galvą, jog jie įvykdė kriminalus, kurių niekada nebuvo įvykdę. Jie paprastai prarado viltį. Bet kai kurie buvo tvirti ir parodydavo daugiau drąsos".

Vienintelė kalinių viltis, — sake Scott, — buvusi tai, kad jie žinojo, jog jie kenčia už aukštesnį tikslą-idealą. "Kaikurie mūsų buvo pasiryžę visą gyvenimą praleisti kalėjime, jeigu tai privestų prie politinių represijų pabaigos Sovietų Sąjungoje", — tvirtino Scott.

Scott-Skuodis yra įsitikinęs, kad Sovietų vado Gorbachio'vo "glasnost" šiek tiek pagerino situaciją, bet "progresas vyksta labai lėtai".

SKUODIS PAS LIETUVIUS AMERIKOJE

Kovotojui už ŽMOGAUS TEISES, SAŽINĖS BUV. KALINIUI V y t a u t u i SKUODŽIUI BALF'as savo patalpose surengė susitikimą su lietuvių visuomene rugsėjo mėn.13 d.,3 val.p.p. Marijos Aukštesniosios Mokyklos salėje, Chicagoje.

BALF'o pirmininkė M a r i j a R u d i e n ė pakvietė tautiniais drabužiais apsirengusias mergaites atlydėti prie garbės stalo scenon Skuodžių šeimą. Sol. Algirdas B r a z z i s ir susirinkusieji sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Marija Rudienė padėjo visiems lietuviams, padėjusiems jį ištraukti iš kalėjimo ir atvykti į Ameriką, kurią jis pasiekė rugsėjo mėn.8 dieną. Sveikino vysk. V.Brizgys, gen.konsulas V.Kleiza, VLIK'o Tarybos atstovė F. Mackevičienė, JAV LB p-ko vardu Br.Juodelis, Ateitininkų Federacijos vadas J.Polikaitis (papasakojo, kaip stovykloje buvo prisimenami kovotojai už laisvę, jų tarpe ir Vytautas Skuodis), Skautų Sąjungos vardu Ir. Kerelienė, išryškindama skautų pastangas dėl laisvės, Liet.Taut. Sąjungos vardu Eleonora Valiukėnienė, Liet. Šaulių Sąjungos vardu K.Milkovaitis, Jaunimo Sąjungos pirmininkas dr.A.Žlioba (taip pat prisimindamas, kaip stovyklose vis būdavo minimas ir Vyt.Skuodis), Lietuvos Vyčių vardu pasidžiaugė Skuodžio ir jo šeimos atvykimu sol.A.Brazis.

Pasirodo, kaip M.Rudienė pranešė, Vyčiai Lietuvos reikalais yra parašę 2700 laišku įtakingiems žmonėms. ALT'os vardu sveikino J. Prunskis.

Gen.konsulė J.Daužvardienė linkėjo sėkmės įsikuriant šiame krašte ir priėmė Skuodžio atiduotą jai savo puokštę gėlių. Kalbėjo dar kun.Augustinas Kulbis, dr. J.Valaitis.

Vytautą SKUODĮ, priėjusį prie mikrofono, gausiai susirinkę lietuviai, pasveikino atsisveikimu ir plojimais.

Vytautas Skuodis pasakė, kaip jį sujaudino mūsų renginiai, priminė kitus kalinius, jų tarpe ypač kunigus Svarinską, Tamkevičių.; Matulionį, paprašė pagerbti tūkstančius lietuvių, kurie tapo teroro aukomis tylos minute.

Jis pasirinko JAV, nes čia esanti gausiausia išeivija, ir jis svajodavo pamatyti savo gimtinę, tik nemanė, kad atvyks į ją kaip buvęs politinis kalnys...Jis buvo tremiamas į Magadaną, kur kaliniams neleidžiama susitikti su šeimos nariais, kai buvo paleistas iš kalėjimo. Šiuo metu Skuodžių šeimą globoja Marija ir Antanas Rudžiai.

Taip pat Vyt.Skuodis buvo nustebęs: "Atradome čia Lietuvą, kur nebūdžia už himną, už kryžių. Čia leidžiamos knygos neturi pėreiti per trigubą cenzūrą. Niekas čia neverčia atsisakyti to, kas šventa žmogaus pažiūroms. Lietuvą norima nužmoginti, nutautinti, naikinti, bet yra jėgų, kurios tam priešinosi. Viena iš tų pastangų — pagrindžio spauda. Dabartinės spaudos draudimas blogesnis, kaip caro laikais. Lietuvoje ilgimasi laisvėje išleistos spaudos."

Vyt.Skuodis taip pat dėkojo lietuviams ir kitataučiams, kurie rašė laiškus jo šeimai.

Nors kalėjime jam nebuvo leidžiama gauti nė vieno jų, bet šeima papasakodavo, kad daug kas rašė. Tai jį stiprino ir jis nepasidavė depresijai.

Sugiedojus LIETUVA, BRANGI po jo kalbos, dar buvo pasidalinta kai kuriomis mintimis. Sol. Alg.Brazis priminė kompozitoriaus Stasio Š i m k a u s sukaktį, padainavo jo sukurtą dainą "Kur bakūžė samanota" ir maldos "Tėve mūsų" giedojimą skyrė sąžines kaliniams.

Po to buvo pasivažiinta ir pasižnekučiuota.

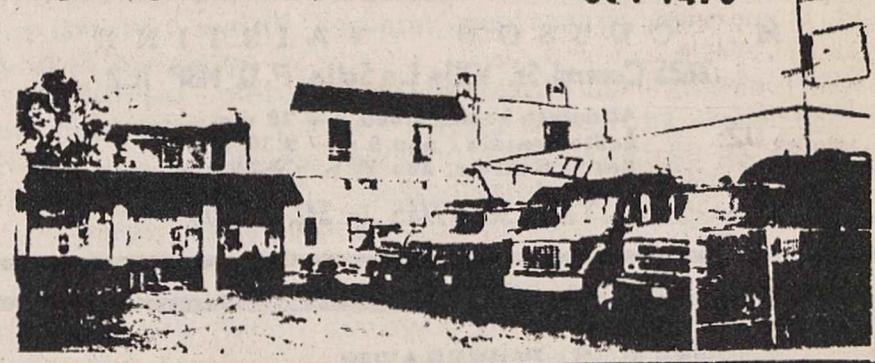
Reikia tikėtis, kad bus galimybių lietuviams pamatyti Vytautą Skuodį ir kituose Amerikos bei Kanados miestuose.

E.K.

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateauguy, Que. Verdun, Que.,

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-50e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA—INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais keliainių reikalais

bet kur pasaulio skambinti:

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Tel. 533-3531

• Regina ir Linas URBONAI a.a. Teresei STANKŪNAITEI netikėtai mirus, jos atminimui auکوjo "NL" \$20.
Nuoširdus ačiū. "NL"

• A.a.TERESEI STANKŪNAITEI mirus Bostone, M. ADOMAITIENE, O.VILINIŠKIENE ir gimines užjaušdama, Teodora ČIPKIENE auکوjo \$15.
Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

• J. DAMBARAS, a.a. J. VAITKAUS atminimui auکوjo "NL" \$25.
Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

• J. KESGAILIENE, minėdama savo vyro a.a. STEPONO KESGAILOS mirties dešimtmetį, jo atminimui paauکوjo "NL" \$ 100.
Nuoširdus ačiū. "NL"

• A.S.KENSTAVIČIUS, savo brolio STEPONO KESGAILOS mirties dešimtmetį minėdamas, paauکوjo "NL" \$100.
Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

• J.ir G. ZABELIAUSKAI išvyko 3-jų savaitių atostogoms į Florida.

• Palaimintojo Ark.Jurgio MATULAIČIO pagerbimas vyks AV Parapijoje š.m. RUGSEJO mėn. 27 d. iškilmingomis pamaldomis, akademija-koncertu. Po to - pietus. Pelnas skiriamas N.P.Sesėlėms.

MŪSŲ LITUANISTINĖ MOKYKLA PRADĖJO MOKSLO METUS

Montrealio Lituanistinė Mokykla oficialiai pradėjo šiemet savo mokslo metus rugsėjo 13 d. Apie 175 žmonės atvyko į A.V. Parapijos salę dalyvauti koncerte, kurio pelnas bus skiriamas Mokyklai parenti. Trio "Serenada" iš Toronto atliko linksmą, gyvą programą. Mokyklos mokiniai irgi prisidėjo, ir po programos kiekvienas mokinyas gavo pieštuką, o Mokyklos vedėja Joana Adamonytė palinkėjo sėkmingų mokslo metų. Sėsliai Palmirai, dėsčiusiai religiją 5 metus, buvo i-teiktas irėmintas Mokyklos mokinių atvaizdas atminimui ir prisegtos gėlės. Po programos, visi vaišinosi skaniais pietumis ir maloniai praleido popietę. Šis renginys buvo labai sėkmingas dėka daugelio talkininkų, kurie paauکوjo savo darbą, laiką ir pastangas. Didelis ačiū A.V. klebonui J. Aranauskui, kuris Mokyklai davė salę

Dr. Jonas MALISKA
ir
Dr. Michel WINN
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600.
Montreal, P.Q. H3G 1S5
Tel. Bus: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. PHILIP STULGINSKI
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, kantas 45-th Ave.,
Suite 209, Que., H8P 1N5
Tel.: 364-4658

Dr. Gaetan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Vieu, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

M. CUSSON VAISTINE
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 2039, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

Š.m. SPALIO mėn. 9-11 d.d pirmą kartą Montrealyje Kanadoje, įvyksta

METINIS VLIKO SEIMAS

Aušros Vartų parapijos salėje

1465 rue De Seve, Montreal, P.Q.

Spalio 9 d. penktadienį, 7 val.v. - visuomenės ir Seimo atstovų pašnekesys.

Spalio 10 d. šeštadienį, nuo 9 val. r. iki 5:30 v.v. - Seimo posėdžiai, pranešimai, paskaitos ir diskusijos.

Pranešimus padarys VLIKO pirm. dr. K. Bobelis, vicepirm. V. Jokubaitis bei kitų valdybų ir tarybų pirmininkai.

7 val.v. - BANKETAS

MENINĖ PROGRAMĄ ATLIEKA sol. Gina Čapkauskienė ir Montrealio Mergaičių Choras "Pavasaris.", diriguoja Mmė Ingrid Tärk, akompanuoja Mmė Madeleine Roch ir Jeff Fisher.

Spalio 11 d. sekmadienį, 9 val. r. posėdžiai, iškilmingos pamaldos ir Seimo uždarymas.

VISUOMENĖ PRAŠOMA SKAITLINGAI DALYVAUTI.

VLIKO SEIMO RENGIMO KOMITETAS

veltui. Ačiū J. ir St. Rimmeikiams ir M. Grinkienei, kurie paauکوjo savo darbą ir laiką paruošdami puikius pietus. Dėkui "Pavasario" mergaitėms už patarnavimą prie stalų, Stasei Mikalajūnaitei, Andrejai ir Linai Celteriūtėms už gražų ir idomų dekoracijų paruošimą (teko girdėti, kad į tą darbą buvo įtraukti ir mokiniai). Ačiū Mokyklos mokytojoms ir tėveliams už jų pastangas. Ypatinga padėka tiems, kurie auکوjo loterijos fantus ir pinigų, ir ypač "Kantatos" komitetui už jų \$100.00 auką.

Ačiū visiems, nes jūsų apsilankymas, šokolado pirkimas ir loterijoje dalyvavimas parodė jūsų paramą lietuviškai Lituanistinei Mokyklai. -D.K.V.

ALZHEIMERIO LIGOS DRAUGIJA ruošia 8 - se vietovėse paskaitas-kursus apie Alzheimerio ir giminigą ligas anglų ir prancūzų kalbomis. Kiekvienas kursas- paskaita trunka 90 minučių.

Pirmadienį, RUGSĖJO 21, po piet arba vakare - Brossard, Que., 1680 Boulevard Provencher, tel: 672-7804 arba 465-4452. Registracija- \$10.

Trečiadienį, SPALIO 7 d., 7:30-9:00 val.v. 4333 Chemin de la Côte Ste. Catherine, Montreal, Que. Tel: 931-4211. Registracija \$20.

Pirmadienį, RUGSĖJO 21 d. 750 Dawson Avenue, Dorval, Que., tel:931-4211. Registracija \$20.

Visi suinteresuoti kviečiami pasinaudoti šiomis paskaitomis-diskusijomis.

• Iš A.ir F.KONTAUTŲ FONDO, įnešto į K.L.Fondą, "Nepriklausomai Lietuvai" parenti paskirta \$150 Nuoširdžiai dėkojame A.ir F.Kontautams. "NL"

• I LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO suvažiavimą vykusį "Nemuno" Galerijoje, prie Gananoque, iš Montrealio buvo nuvykusios šio Instituto narės vaivorykštinnkės Regina Brikiene ir Birutė Nagienė. Jos yra ir

Instituto narės.Parodoje su darbais dalyvavo G.Montvilienė, D.Staškevičienė, R. Brikiene, E.Kerbelienė, A. Kuncevičienė, Kr.Makauskienė, V.Lapinienė.

• L.K.Motery D-jos Montrealio Skyriaus 35-metis buvo gražiai paminėtas. Iš Toronto buvo atvykusi Centro Valdybos p-kė dr. O. GUSTAINIENĖ ir L. MURAUŠKIENĖ. (Plačiau kitame "NL" numeryje).

• LAIKU ATSIUNTĘ PEENUMERATĄ - NEAPSUNKINA - TE SAVES IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBĄ. AČIŲ. "NL"

DĖMESIO DEŠRŲ MĖGĖJAMS!

Šviežios ir rūkytos dešros. Norintieji prašomi skambinti iš anksto. B. Jazokas ir A. Gudas.

Tel.: 365-9366.

HONEY FOR SALE!

Direct from the Beekeeper. \$1.10 per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:

Tel.: 627-1328.

Maurice Electric Ltee

ENTREPRENEUR ÉLECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION LASALLE, QUÉ. H8P2C5

TEL: 366-5484

PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)

ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO
REGISTRUOTA ĮSTAIGA

atlieka darbus, kreipiantis į COSTA, Tel.: 733-9878

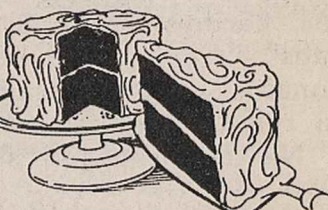
WAWEL

LENKŲ CUKRAINĖ

- Gâteaux • Biscuits
- Gâteaux au fromage
- Pain • Café
- Meilleurs beignes (Ponchki)
- Įvairūs pyragaičiai
- Spurgos
- Sausainiai
- Aguriniai ir kitokie pyragai

2524, Ontario E., Mtl 524-3348

PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų palto
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisa ir remdinauja
- Siuva ir paduoda

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE ST. MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT Blvd. ir ŠV. KAZIMIERO P-jo

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAI virš \$ 21,000,000; REZERVAS virš \$ 750,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 8 1/2 %	TAUPYMO - special .. 5 1/4 %
TERM. INDĖLIUS:	TAUPYMO - su Gyv. dr. 5 %
1 metų..... 8 %	TAUPYMO- kasdieninės 4 1/2 %
180 d.- 364 d. 7 1/2 %	EINAMOS 4 1/2 %
120 d. - 179 d. ... 7 %	PENSIJŲ - RRSP term. 8 1/2 %
60d. - 119 d. 6 3/4 %	PENSIJŲ - RRSP taup. 6 %
30 d. - 59 d. 6 1/4 %	

IMA UŽ:

NEKILN. TURTO nuo 10%, ASMENINĖS nuo 10 3/4 %

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	-----	-----
Kvirtadieniais	12:00 - 8:00	4:00 - 8:00	-----
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00	-----
Sekmadieniais	10:30 - 12:30	-----	10:30 - 12:30

Vasaros sezono laiku nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams. IVAIRŲS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

**LASALLE
AUTOMOBILE INC.**

- * Automobilių nuoma
- * Naujų ir vartotų pasirinkimas
- * Pardavimas
- * Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre
coin La Vérendrye

Member

Foto M.L.S.
SISTEMA

D. N BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-3355

C. I. B.

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

**STANDARD
LIFE**

PETER SODO

profesiniai patarnavimai finansų reikalais;
Annuities, R.R.S.P., Life Insurance, Group Pension,
Finansų ir mokesčių planavimas.

4999 St. Catherine St. West, Suite 450
Westmount, H3Z 1T3

Tel.: 481- 0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. HIT 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIECAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CŪTĖ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496